

Katedra: Katedra pedagogiky a psychologie

Studijní program: Vychovatelství

Studijní obor: Pedagogiky volného času

PROFILACE ČINNOSTI DDM MOZAIKA ŽELEZNÝ BROD V ESTETICKO-VÝCHOVNÉ OBLASTI

Activity Profiling DDM Mosaic Železný Brod in
aesthetic-education field

Bakalářská práce: 10–FP–KPP– 013

Autor:

Hana JELÍNKOVÁ

Podpis:

Vedoucí práce: Mgr. Krista Bláhová

Konzultant:

Počet

stran	grafů	obrázků	tabulek	pramenů	příloh
73	10	4	8	16	3 + 1 CD

CD obsahuje celé znění bakalářské práce

V Liberci dne: 20. 4. 2012

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ-HUMANITNÍ A PEDAGOGICKÁ

Katedra pedagogiky a psychologie

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(pro bakalářský studijní program)

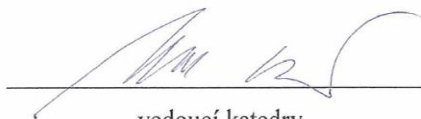
pro (kandidát): Hanu Jelínkovou
adresa: Na Výšině 17, Jablonec nad Nisou 46601
studijní obor (kombinace): Pedagogika volného času
Název BP: **PROFILACE ČINNOSTI DDM MOZAIKA ŽELEZNÝ BROD V ESTETICKO-VÝCHOVNÉ OBLASTI**
Název BP v angličtině: **ACTIVITY PROFILING DDM MOSAIC ŽELEZNÝ BROD in aesthetic-educational field**
Vedoucí práce: Mgr. Krista Bláhová
Konzultant:
Termín odevzdání: květen 2011

Poznámka: Podmínky pro zadání práce jsou k nahlédnutí na katedrách. Katedry rovněž formulují podrobnosti zadání. Zásady pro zpracování BP jsou k dispozici ve dvou verzích (stručné, resp. metodické pokyny) na katedrách a na Děkanátě Fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické TU v Liberci.

V Liberci dne 6. 4. 2010

děkan

vedoucí katedry

Převzal (kandidát): HANA JELÍNKOVÁ

Datum: 20.5.2010

Podpis: Jelínková Hana

- Název BP: PROFILACE ČINNOSTI DDM MOZAIKA ŽELEZNÝ BROD
V ESTETICKO-VÝCHOVNÉ OBLASTI
- Vedoucí práce: Mgr. Krista Bláhová
- Cíl: Vypracování konkrétního projektu rozšíření činnosti zařízení pro volný čas dětí a mládeže o volnočasové aktivity esteticko-výchovného zaměření na hudební a dramatickou výchovu (programové, personální, materiální a prostorové zajištění).
- Požadavky: Seznámit se se stávající programovou nabídkou DDM v Železném Brodě.
S ředitelkou DDM projednat možnosti rozšíření volnočasových aktivit: prostorové , finanční a materiální podmínky.
Připravit dotazník k zjištění zájmu dětí o navrhované volnočasové aktivity.
K přípravě programové nabídky prostudovat: osnovy DV a HV pro 1. 2. st. ZŠ a ZUŠ.
Prostudovat níže uvedenou odbornou literaturu.
Zúčastňovat se dohodnutých konzultací se svou vedoucí bakalářské práce.
- Metody: Metoda dotazníku
- Literatura: KOŤÁTKOVÁ, Soňa; BLÁHOVÁ, Krista; PROVAZNÍK, Jaroslav; SVOBODOVÁ, Radmila; TOMKOVÁ, Anna. Vybrané kapitoly z dramatické výchovy. Praha: Karolinum,1998.
MACHKOVÁ,Eva. Metodika dramatické výchovy. Praha: IPOS,2007.
MACHKOVÁ, Eva. Jak se učí dramatická výchova. Didaktika dramatické výchovy. Praha: DAMU-KVD, 2004.
MACHKOVÁ, Eva. Volba literární předlohy pro dramatickou výchovu aneb Hledání dramatičnosti. DAMU-KVD, Praha: DAMU-KVD, 2004.
MARUŠÁK, Radek; KRÁLOVÁ, Olga; RODRIGÉZOVÁ, Veronika. Dramatická výchova v kurikulu současné školy. Praha: Portál, 2008.
MACHKOVÁ, Eva. Úvod do studia dramatické výchovy. 2. vydání. Praha : NIPOS, 2007. 198 s. ISBN 978-80-7068-207-4.
BLÁHOVÁ, Krista; VACEK, Pavel. Uvedení do systému školní dramatiky : Dramatická výchova pro učitele obecné, základní a národní školy. 1. vydání. Praha : IPOS, 1996. 82 s. ISBN 80-7068-070-9.
KOUTNÍKOVÁ, Kateřina. Hrajeme na zobcovou flétnu : Metodika výuky dětí hry na zobcovou flétnu bez not. 1. vydání. Praha : Portál, 2003. 151 s. ISBN 80-7178-789-2
TICHÁ, Alena. Učíme děti zpívat : Hlasová výchova pomocí her pro děti od 5 do 11 let. 1. vydání. Praha : Portál, 2005. 148 s. ISBN 80-7178-916-X.
KOUTSKÝ, Jaroslav . Hudba kamarád 2. 1. vydání. Praha : H&H, 1992. 34 s. ISBN 80-85467-87-9.
MÁLEK, Jan. Skladbičky pro zobcové flétničky. 2. vydání. Praha :

Čestné prohlášení

Název práce: PROFILACE ČINNOSTI DDM MOZAIKA ŽELEZNÝ
BROD V ESTETICKO-VÝCHOVNÉ OBLASTI

Jméno a příjmení autora: Hana Jelínková

Osobní číslo: P08000378

Byl/a jsem seznámen/a s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména § 60 – školní dílo.

Prohlašuji, že má bakalářská práce je ve smyslu autorského zákona výhradně mým autorským dílem.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval/a samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce a konzultantem.

Prohlašuji, že jsem do informačního systému STAG vložil/a elektronickou verzi mé bakalářské práce, která je identická s tištěnou verzí předkládanou k obhajobě a uvedl/a jsem všechny systémem požadované informace pravdivě.

V Liberci dne:

Hana Jelínková

Poděkování

Mé poděkování rozhodně patří všem lidem, bez kterých by tato práce nemohla vzniknout. V prvé řadě je to poděkování mé vedoucí bakalářské práce, Mgr. Kristě Bláhové za trpělivost, čas a cenné rady.

Děkuji také své rodině, která mě plnohodnotně podporovala nejen při vzniku této práce, ale hlavně v celém období mého studia.

Děkuji svým spolužákům a přátelům za jejich ochotu pomoci.

Nadále děkuji vedení a všem zaměstnancům domu dětí a mládeže Mozaika v Železném Brodě za jejich důvěru, čas a ochotu pomoci.

Anotace

Bakalářská práce se zabývá trávením volného času dětí a mládeže v konkrétním Domě dětí a mládeže. Práce se dělí do dvou částí a to na část teoretickou a na část empirickou.

V teoretické části se autorka zabývá vysvětlením, co volný čas znamená, jaké má funkce a cíle. Dále je zde provedeno seznámení s pojmem, co jsou střediska pro volný čas dětí a mládeže a co všechno musí obsahovat pro jeho správné fungování. Dále je v práci proveden detailnější rozbor zájmových činností esteticko-výchovných a v neposlední řadě autorka popisuje konkrétní dům dětí a mládeže, kde seznamuje s jeho fungováním.

Empirická část je založena na kvalitativním výzkumu. Cílem kvalitativního výzkumu je získat informace o chybějících esteticko-výchovných zájmových činností a na jeho základě sestavit návrh koncepce nového hudebně-dramatického oddělení, který má sloužit k zapojení do nabídky konkrétního domu dětí a mládeže.

Klíčová slova

Volný čas, střediska volného času, volnočasové aktivity, kvalitativní výzkum, esteticko-výchovná oblast, koncepce oddělení.

Annotacion

This bachelor project is dealing with free time activities in The Children's and Teenagers' house. The project is divided in two parts: theory part and empiric part. In the theoretical part author deals with an explanation what leisure time means, what kinds of functions and aims it has. Furthermore the introduction is shown to a term „centres for leisure time for children and teenagers” and what it must contain for its correct function. There has been accomplished more detailed analysis esthetic – behavioural free time activities and at least but not last the author describes the certain house for children and teenagers, where she makes acquaintance with its functioning. Practical part is based on quality research. The aim of quality research is to get the information about missing esthetic – behavioural free time activities and on its based to put together the project of conception of a new musical – dramatic department which should serve as an offer of the Children's and teenager's house.

Key words

Free time, centres for free time activities, free time activities, quality research, esthetic-behavioural, conception of department.

Obsah

TEORETICKÁ ČÁST

1. VOLNÝ ČAS	13
1.1. Definice volného času.....	13
1.2. Funkce volného času.....	14
1.3. Cíle výchovy ve volném čase	14
2. STŘEDISKA PRO VOLNÝ ČAS DĚTÍ A MLÁDEŽE.....	15
2.1. Vývoj střediska volného času (DDM)	15
2.2. Formy (náplň) činnosti DDM	16
2.3. Pracovníci DDM	18
2.4. Dělení zájmových činností.....	19
3. ZÁJMOVÉ ČINNOSTI ESTETICKO-VÝCHOVNÉ	20
3.1. Okruhy esteticko-výchovných zájmových činností	20
4. ZÁVĚR TEORETICKÉ ČÁSTI.....	23

EMPIRICKÁ ČÁST

5. POTŘEBY DDM MOZAIKA.....	25
5.1. DDM Mozaika Železný Brod	25
5.1.1. Historie	25
5.1.2. Organizační struktura	26
5.2. Cíl výzkumu.....	29
5.3. Metodologie výzkumu	29
5.3.1. Kvalitativní metoda výzkumu	29
5.3.2. Použité metody ve výzkumu	30
5.3.3. Dotazník	31
5.3.4. Výběr vzorku	32
5.3.5. Metody sběru dat	32

5.3.6. Postup práce s nasbíranými daty	33
5.4. Vyhodnocení nasbíraných dat a interpretace	33
5.4.1. Analýza	33
5.4.2. Rozhovor	36
5.4.3. Dotazníkové šetření	37
6. NÁVRHY A DOPORUČENÍ PRO DDM MOZAIKA PŘI TVORBĚ HUDEBNĚ DRAMATICKÉHO ODDĚLENÍ - NAVRHOVANÁ KONCEPCE PRO DDM MOZAIKA ŽELEZNÝ BROD	46
6.1. Charakteristika oddělení	46
6.1.1. Cíle obecné	46
6.1.2. Konkrétní cíle	47
6.1.3. Cílem jednotlivých aktivit je vytvářet, rozvíjet a upevňovat:	47
6.1.4. Formy vzdělávání	47
6.1.5. Podmínky přijímání, průběhu a ukončení zájmové vzdělávání	48
6.1.6. Podmínky vzdělávání	48
6.2. Hudební obor	50
6.2.1. Charakteristika	50
6.2.2. Dlouhodobý plán	50
6.2.3. Střednědobý plán	50
6.2.4. Krátkodobý plán	51
6.2.5. Obsah oboru	52
6.3. Literárně dramatický obor	55
6.3.1. Charakteristika	55
6.3.2. Dlouhodobý plán	55
6.3.3. Střednědobý plán	55
6.3.4. Krátkodobý plán	56
6.3.5. Obsah oboru	57
7. DISKUZE	59

7.1. Validita výzkumu	59
7.2. Rozšíření výzkumu	59
8. ZÁVĚREČNÁ REFLEXE	60
8.1. Reflexe metodologie výzkumu	60
8.2. Reflexe sběru, analýzy a interpretace dat	60
8.3. Osobní přínos výzkumu	60
9. ZÁVĚR	61
10. POUŽITÁ LITERATURA	62
11. PŘÍLOHY	64

Seznam obrázků

Obrázek 1: DDM Praha 1950-1960	16
Obrázek 2: Indiánský tábor	17
Obrázek 3: DDM Mozaika	25
Obrázek 4: DDM Mozaika – orientální tance	27

Seznam grafů

Graf 1: Pohlaví respondentů	38
Graf 2: Věk respondentů	39
Graf 3: Jak dlouho navštěvuješ DDM Mozaika?	39
Graf 4: Jaký kroužek navštěvuješ?	40
Graf 5: Jak si se o kroužku dozvěděl(a)?	41
Graf 6: Jaké znáš další kroužky v DDM Mozaika?	41
Graf 7: Navštěvoval by jsi některý z níže uvedených kroužků?	42
Graf 8: Znáte současnou nabídku kroužků DDM Mozaika?	43
Graf 9: Jak jste se o kroužku dozvěděli?	44
Graf 10: Přihlásili byste své dítě na některý z níže uvedených kroužků?	45

Seznam tabulek

Tabulka 1: Funkce volného času	14
Tabulka 2: Jednotlivé útvary pravidelné zájmové činnosti	17
Tabulka 3: Dělení zájmových činností	20
Tabulka 4: Okruhy esteticko-výchovných zájmových činností	22
Tabulka 5: DDM Mozaika - Ceny kroužků pro děti	28
Tabulka 6: DDM Mozaika - Ceny kroužků pro dospělé	28
Tabulka 7: Nabídka kroužků pro děti	34
Tabulka 8: Nabídka kroužků pro dospělé.....	35

Úvod

Pojem volný čas v nás vyvolává příjemné asociace a pro většinu z nás je to doba, kdy se můžeme věnovat činnostem a zálibám, které nás naplňují a baví. Je však pravdou, jak uvádí Pávková (1999, s. 11), „že to co někdo pocituje jako povinnost, může být pro jiného příjemnou zábavou a naopak“. Někdo si pod pojmem volný čas představí lenošení v posteli s dobrou knihou a někdo naopak horolezectví v krásné přírodě. Každý člověk je osobnost a má zcela jiné potřeby a zájmy, proto je důležité, aby se člověk již jako mladý naučil smysluplně využívat svůj volný čas a dokázat si vybrat takové činnosti, které pro něho budou potěšením. Toto je společnosti již dostatečně známo, a proto se trávení volného času dětí a mládeže věnuje stále větší pozornost a přikládá se mu velká důležitost. Děti a mládež mají v dnešní době několik možností, kde svůj volný čas naplnit zajímavými činnostmi. Já se ve své bakalářské práci zabývám nabídkou činností v domě dětí a mládeže, protože zde můžu čerpat z vlastních zkušeností, které jsem během své několikaleté praxe v domě dětí a mládeže načerpala. Cítím, že v domech dětí a mládeže můžu zcela realizovat své plány, nápady a práce mě naplňuje. Cílem mé práce je pomoci doplnit nabídku v oblasti esteticko-výchovné konkrétnímu domu dětí a mládeže, která je v současné době nedostatečná.

Cílem teoretické části je získání informací o volném čase, jeho funkcích a cílech. Dále pak získat dostatečný přehled o fungování středisek volného času pro děti a mládež, jejich postupném vývoji, jaká je náplň jejich činností a jak se dělí. Pro zpracování empirické části bylo nutné věnovat větší pozornost oblasti esteticko-výchovné a získat potřebné informace o konkrétním domu dětí a mládeže.

V empirické části mé bakalářské práce se věnuji nabídce volnočasových aktivit daného domu dětí a mládeže. Cílem je provést výzkum zkoumající zájem o nově navrhované zájmové činnosti, na jehož základě vypracovat návrh koncepce pro hudebně dramatické oddělení. Chtěla bych, aby tato koncepce posloužila zmíněnému domu dětí a mládeže pro možné zavedení do současné nabídky volnočasových aktivit. Zabývám se tedy hlavně dvěma otázkami: „*Jaké zájmové činnosti DDM Mozaika nabízí? Které zájmové činnosti by klienti chtěli mít v příštím roce v nabídce?*“ Pro splnění cílů bakalářské práce využívám metody kvalitativního výzkumu a dotazníkové šetření.

TEORETICKÁ ČÁST

1. VOLNÝ ČAS

1.1. Definice volného času

Volný čas se dá definovat různými způsoby a z různých úhlů pohledu. Uvedeme si pro začátek několik možných definicí volného času. Pávková (2001, s. 15) tvrdí, že *„volný čas je možno chápat jako opak nutné práce a povinností, dobu, kdy si své činnosti můžeme svobodně vybrat, děláme je dobrovolně a rádi, přinášejí nám pocit uspokojení a uvolnění.“*

Volný čas je také *„čas, se kterým může člověk nakládat podle svého uvážení a na základě svých zájmů“* (Mareš, Průcha a Walterová 2001, s. 274).

O volném čase můžeme také říct, že *„je to čas, kdy člověk nevykonává činnosti pod tlakem závazků, jež vyplývají z jeho sociálních rolí, zvláště z dělby práce a nutnosti zachovat a rozvíjet svůj život. Někdy se vymezuje jako čas, který zbývá po splnění pracovních i nepracovních povinností“* (Hofbauer 2004, s. 13).

Další možnou definicí volného času může být tato: *„Volný čas je časový prostor, který člověku umožňuje svobodnou volbu činností, kdy člověk vybírá činnosti nezávisle na společenských povinnostech, vykonává ji tedy dobrovolně a tato činnost mu poskytuje uspokojení a přímé zážitky“* (Smékal, Važanský, 1995, s. 17).

Činnosti ve volném čase si jedinec vybírá sám, dobrovolně, podle svého vlastního zájmu. Hlavním cílem volného času je odpočinek, zábava, regenerace sil. Díky volnému času má jedinec možnost hlouběji rozvíjet svou osobnost.

Přesnější ujasnění pojmu dle Hofbauera (2004, s. 13) *„jsou volný čas činnosti, do níž člověk vstupuje s očekáváními, účastní se jí na základě svého svobodného rozhodnutí a která mu přinášejí příjemné zážitky a uspokojení.“*

Definice volného času nám zprostředkovaly porozumění tomuto pojmu. Tématem mé bakalářské práce jsou činnosti domu, dětí a mládeže. Důležité je tedy zmínit se, že *„specifickou zvláštností volného času dětí a mládeže (podle Úmluvy o právech dítěte) je dítětem jedinec mladší 18 let a mládeží je u nás označována věková skupina 18-26 let“* (Pávková, a kol. 2002, s. 12).

Jak dalece tedy lze ovlivnit volný čas dětí? Než si odpovíme na tuto otázku, musíme znát funkce volného času, a proto se jimi v další kapitole budeme zabývat.

1.2. Funkce volného času

Každý autor tyto funkce definuje trochu jinak, dle Pávkové (2001, s. 42) mezi funkce výchovy mimo vyučování patří výchovně-vzdělávací, zdravotní a sociální:

Funkce volného času	
výchovná funkce	Podílí se na rozvoji schopností dětí a mládeže, na usměrňování, kultivaci a uspokojování jejich zájmů a potřeb, na formování žádoucích postojů a morálních vlastností. Vše získávají díky pedagogům a jejich volbou pestrých a zajímavých činností.
zdravotní funkce	Přispívá k usměrňování denního režimu podporující zdravý tělesný a duševní vývoj dětí a mládeže. Docílí tak díky střídání činností různého charakteru.
sociální funkce	Instituce zabývající se volným časem dětí a mládeže ulehčují rodičům od starostí v době jejich zaměstnání, vyrovnávají sociální rozdíly mezi dětmi z různých rodin, napomáhají utváření sociálním vztahům a vazbám.

Tabulka 1: Funkce volného času (Pávková 2001, s. 42)

1.3. Cíle výchovy ve volném čase

Výchova ve volném čase musí mít samozřejmě své cíle, které dělíme na specifické, obecné a dílčí výchovné cíle. Mezi obecné cíle výchovy ve volném čase patří „*naučit jedince hospodařit s volným časem, rozumně ho využívat, reálně oceňovat volný čas*“ (Hájek, Hofbauer, Pávková 2011, s. 75). Mezi cíle dílčí patří např. „*naučit vychovávané odpočívat a rekreovat se, rozvíjet jejich zájmy a specifické schopnosti, uspokojovat a kultivovat jejich potřeby, naučit je vhodně si uspořádat režim dne, vést je ke zdravému životnímu stylu, podporovat myšlenku celoživotního vzdělávání*“ (Hájek, Hofbauer, Pávková 2011, s. 75).

Bakalářská práce je zaměřena na konkrétní dům dětí a mládeže, ale nejprve se v další kapitole budeme věnovat obecnějším informacím týkající se domů dětí a mládeže obecněji.

2. STŘEDISKA PRO VOLNÝ ČAS DĚTÍ A MLÁDEŽE

Máme-li si charakterizovat, co jsou střediska pro volný čas (dále DDM), pak je v hodné vysvětlení toto: „*Domy dětí a mládeže jsou zařízení, která se zaměřují především na realizaci specializovaných zájmových činností pod odborným pedagogickým vedením*“ (Pávková, a kol. 2002, s. 45).

Středisky pro volný čas dětí a mládeže jsou tzv. Domy dětí a mládeže (DDM) a stanice zájmových činností.

Tyto domy jsou zřizovány dle zákona č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních. Jejich smyslem je naplňování rekreační a výchovně-vzdělávací funkce širokou zájmovou působností. Tato zařízení jsou zařazována do sítě škol a školských zařízení, z čehož vyplývá nárok na státní příspěvek na činnost. Zřizovatelem DDM může být více institucí, jako třeba školský úřad, církve, obec, soukromý či jiný subjekt. DDM jsou zařízení, která ovlivňují zájmové činnosti dětí a mládeže v jednotlivých kroužcích. Jejich zájmové činnosti jsou děleny do několika oblastí:

- společenskovední,
- esteticko-výchovné,
- tělovýchovné a sportovní,
- turistické,
- přírodovědné,

(Pávková a kol. 2001, s. 98, 99, 100, 101).

2.1. Vývoj střediska volného času (DDM)

Zjistili jsme, že „*v druhé polovině minulého století nabývala na významu také síť a činnost DDM (původně domů pionýrů a mládeže) v Československu. V České republice pak od roku 1993. První zařízení tohoto typu vzniklo v roce 1949 v Brně. DDM se roku 1960 podle zákona stala součástí vzdělávací soustavy. V roce 1966 bylo v České republice 145 těchto zařízení. V první polovině devadesátých let 20. století se zařízení musela vyrovnat s hrozící tendencí oslabit jejich síť, význam a dosah působení. Tato hrozba však byla zažehnána. V roce 1996 bylo těchto zařízení 282, o sedm let později již 291. Necelé dvě třetiny těchto zařízení bylo zřízeno školskými orgány, ostatní obcemi*“ (Hofbauer 2004, s. 86).

Hofbauer (2004, s. 86) uvádí, že podle vyhlášky MŠMT ČR z 31. 7. 1992 střediska rozvíjela tyto druhy činnosti:

Obrázek 1: DDM Praha 1950-1960

- spontánní - nabídka rekreačního nebo zájmového zaměření bez organizujícího působení pedagoga (asi 15% jejich kapacity);
- zájmovou činnost příležitostnou v podobě jednorázových akcí (besed, exkurzí, soutěží, přehlídek, výletů apod. – 30% kapacity);
- zájmovou činnost pravidelnou - trvale fungující zájmové útvary (kroužky, soubory, sportovní družstva, kurzy – 39% kapacity);
- prázdninovou (hlavně letní) činnost příležitostnou, ale také pravidelnou (různé typy letních a zimních táborů a soustředění – 1% kapacity);
- individuální práci s talentovanými dětmi a mladými lidmi (8% kapacity);
- organizaci soutěží (3% kapacity);
- další činnosti (např. poradenskou a metodickou práci – 4% kapacity).

2.2. Formy (náplň) činnosti DDM

Dle Hájka, Hofbauera, Pávkové (2011, s. 142) jsou formy zájmového vzdělávání stanoveny vyhláškou o zájmovém vzdělávání a dělí se na **zájmovou činnost příležitostnou**, která zahrnuje nabídku organizovaných příležitostných nebo cyklických akcí a je časově vymezena. Do této činnosti zahrnujeme např. soutěže, turnaje, přehlídky, výlety, zájezdy, exkurze, divadelní představení, cykly přednášek, ale také příměstské tábory v době prázdnin. **Pravidelná zájmová činnost** je organizována v zájmových útvarech: kroužek, sbor, klub, oddíl, kurz. Je určena k pravidelné docházce.

Pro upřesnění pravidelných činností můžeme využít specifikaci dle Pávkové (1999, s. 128, 129), která jednotlivé útvary specifikuje:

Jednotlivé útvary pravidelné zájmové činnosti	
Kroužek	Kroužek je menší zájmový útvar. Svou činnost směřuje na vnitřní obohacení členů, zaměřuje se na vnitřní život útvaru (př. rybářský kroužek, modelářský kroužek, čtenářský kroužek).
Soubor	Zájmový útvar, který svou činností směřuje k veřejné produkci výsledků činnosti (pěvecký, hudební, taneční, divadelní apod.). Má závažnější strukturu a mívá více členů než kroužek.
Klub	Klub má volnější organizační strukturu (př. filmový klub).
Kurz	Kurz má vymezenou délku trvání. Svou činností směřují k osvojení vědomostí či dovedností (kurz výpočetní techniky, kurz drhání, vaření, apod.). Po ukončení mohou účastníci dostat osvědčení o absolvování.

Tabulka 2: Jednotlivé útvary pravidelné zájmové činnosti (Pávková 2001, s. 128, 129)

Táborová činnost

Organizovaná činnost s dětmi, mládeží, příp. s rodiči a dětmi, zpravidla o prázdninách. Tábory můžeme dělit dle jejich zaměření na pohybové, putovní, hvězdnicové (Pávková 2001, s. 131).

Obrázek 2: Indiánský tábor

Osvětová činnost

DDM může poskytnout odbornou pomoc ostatním subjektům volného času dětí a mládeže. Pomoc poskytují na požádání formou seminářů, školení, přednášek, kurzů apod. (Pávková 2001, s. 131).

Individuální práce s účastníky vedoucí k rozvoji nadání

Práce s talentovanými jedinci v DDM má tyto formy:

- speciální zájmové útvary pro talentované jedince;
- individuální práce s dětmi;
- zadávání a řešení tematických úkolů;
- individuální či skupinové konzultace pro práce SOČ (středoškolská odborná činnost);
- odborná soustředění;
- speciální nabídka spontánních aktivit (Pávková 2001, s. 131).

Nabídka otevřených spontánních aktivit

Je to průběžná nabídka činností, které jsou ovlivňovány pedagogy nepřímo. Nemají pevně určený začátek nebo konec. Jsou přístupné všem zájemcům. Příkladem nabídky mohou být dětské herny, čítárny, sportoviště, dopravní hřiště, posilovny, poradenská a konzultační střediska. Úkolem pedagoga je zajištění bezpečnosti, občas funguje jako rádce, konzultant nebo uvádí motivaci pro činnost (Pávková 2001, s. 129).

Garance a organizace soutěží a přehlídek vyhlašovaných nebo spoluvyhlašovaných MŠMT ČR

SVČ z pověření svého zřizovatele nebo orgánu veřejné zprávy organizují kola postupových soutěží či přehlídek, jejich podíl spočívá v přípravě, propagaci, zabezpečení průběhu, vyhodnocení soutěže a zveřejnění výsledků (Pávková 2001, s. 130).

2.3. Pracovníci DDM

Dle Pávkové (2001, s. 132) v DDM jsou nedílnou součástí pedagogičtí pracovníci, a protože chceme nahlížet na DDM jako celek, je důležité zmínit se také o nich. Pedagogičtí pracovníci DDM jsou v kategorii vychovatel. Míru jejich přímé výchovné povinnosti, podle nařízení vlády č. 68/1997 Sb., stanoví ředitel. Vzhledem k sezónnímu charakteru činnosti DDM je možné pracovní dobu nerovnoměrně rozvrhnout. Pracovníci DDM se řídí Pracovním řádem pro pedagogické pracovníky, který vydalo MŠMT ČR. Na činnosti DDM se podílejí také další externí a dobrovolní pedagogové, s nimiž musí DDM uzavřít dohodu o provedení práce nebo dohodu o pracovní činnosti. *„Ke specifickým pedagogickým dovednostem patří zejména schopnost připravit a zorganizovat nabídku aktivit pro volný čas, znalost pedagogických zásad a metodiky vedení zájmových činností a*

schopnost jejich tvořivé aplikace, komunikativnost umožňující získat široký okruh spolupracovníků“ (Pávková 2001, s. 132).

2.4. Dělení zájmových činností

Zájmové činnosti se dělí do několika oblastí, podle kterých DDM zařazuje činnosti do své nabídky. Protože se v praktické části budeme zabývat analýzou současné nabídky zájmových činností jednoho konkrétního DDM, měli bychom mít představu o jejich obecném dělení. Dělení zájmových činností dle Pávkové (2001, s. 98, 99, 100, 101):

Dělení zájmových činností	
zájmové činnosti společenskovední	Hlavní zaměření je výchova k vlastenectví, k partnerství, k rodičovství a společenská výchova, sběratelství a jazykověda. (př.: dodržování tradic, studium cizích jazyků, poznávání významných objektů v místě bydliště, apod.)
zájmové činnosti pracovní-technické	Napomáhá ke zdokonalování manuálních dovedností, prohlubuje zájem žáků o tvořivou práci a rozvíjí jejich technické myšlení a představivost. (př.: práce s různými materiály, práce se stavebnicemi, modelářské práce, příprava pokrmů, apod.)
zájmové činnosti přírodovědné	Pěstuje vztah k přírodě a její ochraně. Rozvíjí zájem o pěstitelství a chovatelství, živou a neživou přírodu. (př.: rybářství, včelařství, chovatelství, apod.)
zájmové činnosti tělovýchovného, sportovního a turistického zaměření	Přispívá k fyzické zdatnosti a psychické odolnosti. (př.: atletika, sportovní hry, bruslení, plavání, turistika, apod.)
zájmové činnosti estetickovýchovné	Utvářejí a formují vztah dětí k přírodě, společnosti a jejím materiálním a kulturním hodnotám. Činnosti jsou zaměřeny na rozvíjení výtvarného, hudebního, literárního,

	dramatického a hudebně-pohybového projevu, na kulturu chování a výchovu vkusu, rozvoj tvořivosti.
--	---

Tabulka 3: Dělení zájmových činností (Pávková 2001, s. 98, 99, 100, 101)

3. ZÁJMOVÉ ČINNOSTI ESTETICKO - VÝCHOVNÉ

Zájmové činnosti esteticko-výchovné utvářejí a formují vztah dětí k přírodě, společnosti a jejím materiálním a kulturním hodnotám. Zařazované činnosti rozvíjí výtvarný, hudební, literární, dramatický a hudebně-pohybový projev, kulturu chování a výchovu vkusu, rozvoj tvořivosti.

3.1. Okruhy esteticko-výchovných zájmových činností

Pro detailnější seznámení s esteticko-výchovnou oblastí bychom měli zjistit jaké má okruhy, jejich náplň a obsah. Dle Pávkové (2001, s. 100, 101) proto uvádíme tyto okruhy:

Okruhy esteticko-výchovných zájmových činností		
Okruh	Obsah	Náplň
Výtvarné zájmové činnosti	výtvarné osvojování skutečnosti, využití různých výtvarných technik	malba, grafické techniky, modelování, kresba, kombinované techniky
	práce s výtvarnými prostředky spojená s experimentováním	hry s barvou, dekorativní práce, modelování a organizace prostoru, výtvarné práce v materiálu
	poznávání a chápání výtvarného umění	návštěvy výstav, práce s literaturou

		o výtvarném umění
	aplikace estetických a dalších požadavků na životní prostředí, kultura chování, stolování, kultura těla a oblékání	
Hudební zájmové činnosti	sborový a sólový zpěv	
	hudební hry	
	hudebně-pohybové a taneční hry, hry se zpěvy, tanec, pohybová improvizace při hudbě, cvičení při hudbě	
Hudební zájmové činnosti	hra na dětské hudební nástroje	Orffovy či vlastnoručně vyrobené nástroje
	poslech hudby	Reprodukováná hudba, koncerty, vystoupení dětí, pedagogů
	zacházení se zvukovou technikou	
	získávání poznatků o hudebních umělcích a jejich dílech	Besedy, práce s literaturou, návštěva muzeí, míst spojených se životem umělců
Literárně-dramatické zájmové činnosti	četba	Individuální, předčítání, využití uměleckých nahrávek.
	reprodukční činnost	Vypravování, přednes, dramatizace
	průpravné hry a cvičení, dramatické hry a improvizace zaměřené na rozvíjení poznávacích procesů, komunikativních dovedností, sociálních	

	vztahů a sociální percepci	
	tvořivé literární a dramatické činnosti	Pokusy o literární a dramatickou tvorbu
	návštěvy kulturních představení	Divadlo, kino, besedy s umělci, návštěvy míst spojených se životem umělců

Tabulka 4: Okruhy esteticko-výchovných zájmových činností (Pávková 2001, s. 100,101)

Poté, co jsme probrali všeobecné informace, můžeme v další kapitole přejít ke konkrétnímu DDM. Informace o tomto DDM můžeme nalézt v empirické části bakalářské práce. Součástí je také výzkum, který je zaměřen na zmíněný DDM.

4. ZÁVĚR TEORETICKÉ ČÁSTI

Úvod teoretické části nás seznamuje s pojmem volný čas a popisuje nám jeho definice. Další část se věnuje funkcím volného času. Cílem volného času je mimo jiné z účastníků vychovat silné osobnosti, které budou vhodně využívat svůj volný čas a budou pro společnost přínosem, proto se v další kapitole věnujeme detailnějšímu popisu cílů výchovy ve volném čase. V několika ostatních kapitolách se věnujeme popisům středisek volného času, jejich vývoji, formám, pracovníkům a dělení jejich činností. Jelikož se v praktické části bakalářské práce věnuji výzkumu v konkrétním DDM a snažím se zde o koncepci v oblasti esteticko-výchovné tvorbou hudebně dramatického oddělení, tak další oblast teoretické části se věnuje popisu esteticko-výchovných zájmových činností a konkrétnímu DDM. Jak zjistíme, DDM Mozaika má poměrně širokou nabídku různých aktivit v oblastech zájmové činnosti pracovní technické, zájmové činnosti přírodovědné, zájmové činnosti tělovýchovného, sportovního a turistického zaměření a zájmové činnosti esteticko-výchovné. Můžeme si však všimnout, že v oblasti esteticko-výchovné nalezneme pouze výtvarné zájmové činnosti a zájmové činnosti hudební a literárně dramatické chybí. Na základě informací od vedení DDM a materiálů lze konstatovat, že pro hudebně dramatické oddělení neexistuje širší koncepce. Rozhodla jsem se proto tuto koncepci vytvořit a tato tvorba bude podpořena výzkumem.

EMPIRICKÁ ČÁST

5. POTŘEBY DDM MOZAIKA

5.1. DDM Mozaika Železný Brod

Dům dětí a mládeže Mozaika je příspěvková organizace a je zařízením města Železného Brodu. Organizace byla zřízena za účelem zájmového vzdělávání směřujícího k účelnému naplnění volného času především dětí, mládeže, jejich rodičů a dalších dospělých zájemců. Jejím cílem je zdravý vývoj a rovnoprávné postavení mladé generace v souladu s Úmluvou

Obrázek 3: DDM Mozaika

o právech dítěte a Listinou základních práv a svobod.

DDM Mozaika je přibližně pět minut vzdálen od centra města, vedle řady panelových domů. Areál DDM se skládá ze zastaralé dvoupatrové budovy s menší zahradou kolem. Vnitřní vybavení budovy je zastaralejší, ale personál se snaží o jeho modernizování s ohledem na finanční situaci.

Cílovou skupinou DDM Mozaika jsou převážně děti a mládež, ale také rodiče s dětmi, dospělí či senioři. Můžeme zde najít různé nabídky činností, které mají mnohdy hlubokou tradici z dřívějších let.

5.1.1. Historie

DDM Mozaika byl slavnostně otevřen 8. června 1977 a fungoval pod názvem DPM – Městský dům pionýrů a mládeže. Ve školním roce 1977/78 fungovaly v DPM tyto zájmové útvary: akvaristický, cvičení s hudbou, divadelní, dívčí klub (pletení a háčkování), dívčí klub (šití a vyšívání), dovedné ruce, fotografický, hra na kytaru, letecký, loutkářský, paličkování a drhání, šachistický, turistický a výtvarný. V roce 1990 se začal používat nový název – Městský dům dětí a mládeže v Železném Brodě. Od roku 1996 se již používá dnešní název Dům dětí a mládeže.

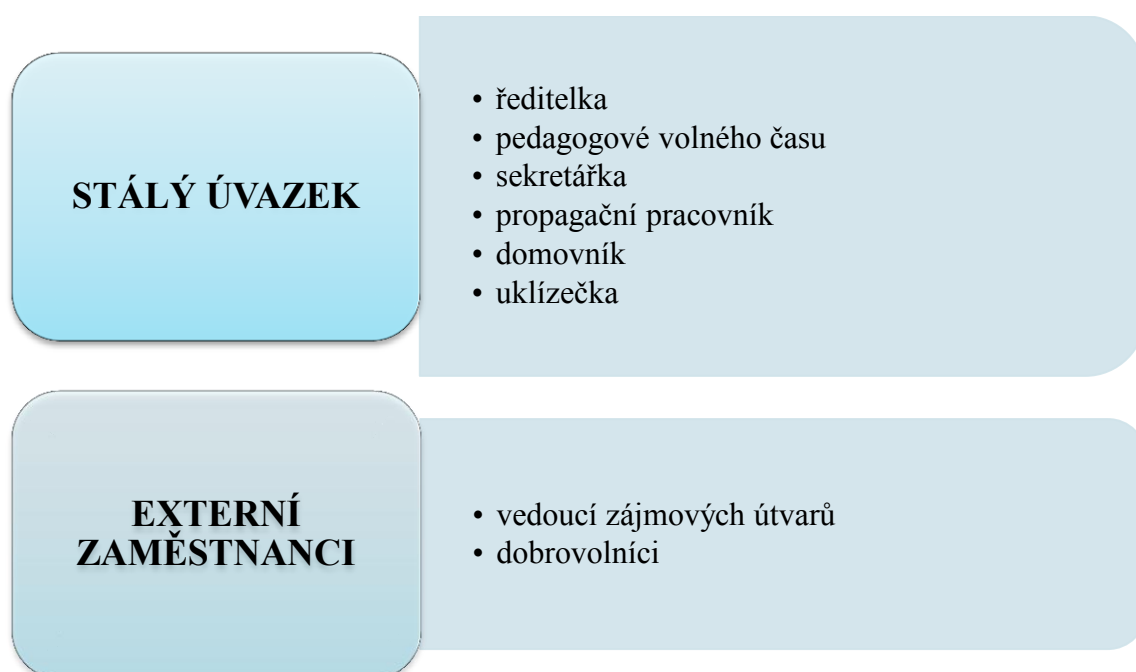
Dle kroniky DDM (1993-1994):

„Děti by měly mít dostatek času, kdy budou dělat to, k čemu se svobodně rozhodnou. Naším úkolem je dát jim dostatek impulzů, námětů, návrhů a možností k přitažlivým činnostem, které pro ně budou podnětné, konečný výběr musí vycházet z vlastní svobodné vůle dítěte. Chybným extrémem je nařizovat dítěti, co bude dělat a o co se musí zajímat, jakého koníčka nebo kamarády smí mít a jaké zájmy mít nesmí. Druhý, stejně chybný extrém je ponechat dítě napospas bez jakéhokoliv usměrnění či orientace.“

Samá práce a žádná hra dělá z Honzy hlupáka (anglické přísloví).

5.1.2. Organizační struktura

Pracovníci a klienti

Z vlastní zkušenosti vím, že externí pracovníci pracují na základě dohody o činnosti. Celkem v DDM Mozaika pracuje 19 externích zaměstnanců. Celkem DDM Mozaika navštěvuje cca 365 dětí a dle přihlášek převažuje návštěva dívek. Průměrný věk navštěvujících dětí je mladší školní věk – přibližně ve věku 10 let. Dále samozřejmě DDM navštěvují také dospělí a senioři.

Průzkum cen kroužků

Pro určení odpovídajících cen kroužků v hudebně dramatickém oddělení, musíme mít představu o současných cenách v DDM Mozaika.

Obrázek 4: DDM Mozaika – orientální tance

Názvy kroužků a ceny jsou dle DDM Mozaika

Kroužek pro děti	Cena za rok	Poznámky
cvičení pro rodiče a děti	300 Kč	
keramika - školka Sluníčko	20 Kč	za návštěvu
zdravotní cvičení	300 Kč	
řezbářský	500 Kč	
orientální tance	500 Kč	
cvičení pro děti	400 Kč	
klub-ko pro rodiče a děti	30 Kč	za dopoledne
keramika - školka Vápenka	20 Kč	za návštěvu
keramika - družina I.	20 Kč	za návštěvu
včelařský	400 Kč	
volejbal - příprava	400 Kč	
volejbal	500 Kč	
šikovné ruce	400 Kč	
vaření	500 Kč	
vodácký	400 Kč	
keramika	900 Kč	
joga I.	200 Kč	platí půlročně
keramika - školka Stavbařů	20 Kč	za návštěvu
automodeláři	500 Kč	
paličkování	400 Kč	
trampská kytara	500 Kč	
angličtina pro nejmenší	600 Kč	
fotografický	600 Kč	

modeláři	500 Kč	
volejbal - dorost	500 Kč	
horolezecký	400 Kč	
němčina - děti	600 Kč	

Tabulka 5: DDM Mozaika - Ceny kroužků pro děti

Kroužek pro dospělé	Cena za rok	Poznámky
pilates	40 Kč	za návštěvu
jóga	200 Kč	platí půlročně
keramika	60 Kč	za návštěvu
harmonizační pilates	40 Kč	za návštěvu
gyro standing pilates	40 Kč	za návštěvu
paličkování	400 Kč	
němčina	1600 Kč	
tajči cvičení	40 Kč	za návštěvu
cvičení pro těhulky	40 Kč	za návštěvu
tance	50 Kč	za návštěvu

Tabulka 6: DDM Mozaika - Ceny kroužků pro dospělé

Propagace DDM Mozaika

Po neformálním rozhovoru s paní ředitelkou jsme si mohli ověřit svou teorii o tom, že propagace DDM Mozaika je slabší stránkou. DDM stále hledá cestu, jak více a nápaditěji propagovat kroužky a akce, hlavně na internetu.

Stávající propagace obnáší informace na nástěnkách přímo v DDM, kde jsou umístěné fotografie a plakátky. Výhodou nástěnek je, že je děti mají přímo na očích a mají možnost se ihned na nejasnosti někoho zeptat. Nevýhodou naopak je, že nástěnky nevidí všichni rodiče a veřejnost. Dále pak inzeruje DDM v Železnobrodském měsíčníku, který vychází každý měsíc. Výhodou je bezplatnost a zpětné ohlédnutí za akcemi, která jsou do měsíčníku psána. DDM se také snaží provozovat internetové stránky, které jsou však velmi neúplné. Nevýhodou je nedostatek informací, nepoutavý vzhled a opožděné příspěvky. Výhodou je, že zde klient najde kontakt, kde mu veškeré informace doplní a najde zde přehled kroužků, které DDM provozuje. Nadále jsou vytvářeny letáčky na akce. Výhodou letáčku je, že se dostane do rukou téměř všem dětem navštěvující DDM. Naopak

nevýhodou je, že se opět špatně dostávají informace k rodičům a veřejnosti. Paní ředitelka potvrdila, že celá propagace by se měla zmodernizovat a zahustit.

5.2. Cíl výzkumu

V empirické části se věnuji profilaci činnosti v oblasti esteticko-výchovné pro konkrétní dům dětí a mládeže – DDM Mozaika v Železném Brodě. Hlavním cílem je získat přehled o nabízených zájmových činnostech v tomto školním roce, vyhodnotit činnosti chybějící a zájem klientů o ně. Na základě zjištěných informací pak vypracovat koncepci hudebně dramatického oddělení s kroužky, které vyšly jako chybějící ve výzkumu. Tato koncepce by měla sloužit k možnému zapojení do nabídky DDM Mozaika v příštím školním roce. Zabývám se tedy hlavně dvěma otázkami: *„Jaké zájmové činnosti DDM Mozaika nabízí? Které zájmové činnosti by klienti chtěli mít v příštím roce v nabídce?“*

5.3. Metodologie výzkumu

5.3.1. Kvalitativní metoda výzkumu

Cílem práce je získat přehled o chybějících zájmových útvarech konkrétního DDM a zjistit míru poptávky klientů a jejich věkovou kategorii. Na základě zjištěných informací pak vytvořit koncepci hudebně dramatického oddělení. Musela jsem se tedy rozhodnout, jakým způsobem budu potřebná data sbírat a jaká metoda výzkumu bude pro mé účely nejvhodnější. Rozhodla jsem se využít pro své účely kvalitativní metodu výzkumu.

„Kvalitativní výzkum využívá náhodné výběry, experimenty a silně strukturovaný sběr dat pomocí testů, dotazníků nebo pozorování. Konstruované koncepty zjišťujeme pomocí měření, v dalším kroku získaná data analyzujeme statistickými metodami s cílem je explorovat, popisovat, případně ověřovat pravdivost našich představ o vztahu sledovaných proměnných“ (Hendl 2005, s. 46). Kvalitativní výzkum se od kvantitativního liší tím, že se nezaměřuje jen na rozsáhlejší společenské otázky, ale zkoumá menší okruh informací (Čapek 2010, s. 99).

5.3.2. Použité metody ve výzkumu

Vzhledem k výzkumu v Bakalářské práci jsem použila tyto metody:

- Analýza dat a písemných dokumentů
- Polostrukturovaný rozhovor

A. Analýza

Ke zpracování dat jsem musela provést analýzu několika dokumentů, mezi které patří hlavně rámcově vzdělávací program pro ZUŠ, rámcově vzdělávací program pro ZŠ, školní plán DMM Mozaika a DDM Vikýř v Jablonci nad Nisou.

„Národní program vzdělávání, rámcové vzdělávací programy i školní vzdělávací programy jsou veřejné dokumenty, přístupné pro pedagogickou i nepedagogickou veřejnost“ (VÚP – RVP ZUV 2010, s. 9).

V rámcově vzdělávacím programu pro základní vzdělávání je uvedeno, že RVP *„vycházejí z nové strategie vzdělávání, která zdůrazňuje klíčové kompetence, jejich provázanost se vzdělávacím obsahem a uplatnění získaných vědomostí a dovedností v praktickém životě“* (VÚP – RVP PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ, 2010, s. 10).

B. Polostrukturovaný rozhovor

Miovský (2006, s. 159) *„v polostrukturovaném rozhovoru si vytváříme určité schéma, které je pro tazatele závazné. Toto schéma obvykle specifikuje okruh otázek, na které se budeme účastníků ptát.“* Mým cílem bylo prostřednictvím polostrukturovaného rozhovoru zjistit kroužek, který dotazovaný vedoucí vede a získat přehled o aktivitách, které by se měly objevit v nabídce hudebně-dramatického oddělení. Rozhovory proběhly 22. 2. 2012 v budově DDM. Pro rozhovor byli vybráni tři vedoucí zájmových útvarů – automodeláři, keramika, angličtina pro předškolní děti a paní ředitelka, která mimo jiné vede kroužky cvičení a vaření. Respondenti byli předem seznámeni se záměrem rozhovoru a s mým cílem výzkumu v bakalářské práci. Vysvětlila jsem jim strukturu rozhovoru, a jak budu se získanými daty pracovat. Dále byli upozorněni, že má bakalářská práce bude k nahlédnutí u paní ředitelky DDM Mozaika. Samotné rozhovory byly se svolením respondentů nahrávány. S paní ředitelkou jsem také v průběhu své práce několikrát vedla **neformální rozhovor**, který *„spoléhá na spontánní generování otázek v přirozeném průběhu interakce.“*

Otázky mohou být individualizovány, aby se dosáhlo hloubkové komunikace a využilo se prostředí a situace a aby se posílila konkrétnost a bezprostřednost rozhovoru“ (Hendl 2005, s. 175). Pro mě sloužil jako doplňování informací a takto získané informace využívám v bakalářské práci.

5.3.3. Dotazník

Dle Kutnohorské (2009, s. 41) je dotazník *„standardizovaným souborem otázek, jež jsou předem připraveny na určitém formuláři.“* Dotazník je také možné definovat jako *„soustava předem připravených a pečlivě formulovaných otázek, které jsou promyšleně seřazeny a na které dotazovaná osoba (respondent) odpovídá písemně“* (Chrásková 2007, s. 164). Pro získání co nejvíce informací o spokojenosti klientů s nabídkou činností v DDM Mozaika a jeho objektivního posouzení jsem zvolila metodu dotazníku. Než byl dotazník vytvořen, bylo nutno se seznámit s prostředím a nabídkou činností – provedla jsem proto analýzu závěrečné zprávy, školního vzdělávacího programu a vycházela jsem z vlastních zkušeností v DDM. Dotazníky byly anonymní – účastníci nevyplňovali své jméno, čímž jsme zajistili subjektivnost vyplnění. Správnost a srozumitelnost těchto dotazníků byla ověřena pilotáží v DDM Vikýř. Tuto pilotáž provedla 8 letá holčička navštěvující DDM Vikýř a její tatínek. Zde se ověřilo, že dotazníky jsou srozumitelné a nebylo třeba nic měnit. Výzkum pak probíhal v DDM Mozaika. Dotazníky byly dva - jeden dotazník tedy vyplňovaly děti navštěvující DDM Mozaika a druhý jejich rodiče. Dotazníky byly předány vedení a lektorům kroužků v DDM Mozaika, kteří dotazníky předali dětem. Každý lektor věnoval na začátku svého kroužku pár minut vysvětlení dotazníku, jeho vyplnění dětmi a sesbírání vyplněných dotazníků. Děti dostaly dotazníky také pro své rodiče, kterým je donesly domů a vyplněné na další hodinu kroužku přinesly. V případě, že si rodiče své dítě v DDM vyzvedávali, byli požádáni o vyplnění přímo na místě – tím jsme eliminovali nedostatek navrácených dotazníků. Samotné dotazníkové šetření proběhlo v době od 20. 2. 2012 do 7. 3. 2012. Celkem bylo rozdáno 35 dotazníků dětem a jejich rodičům. Od dětí se mi vrátilo dotazníků 34 a od rodičů 22.

5.3.4. Výběr vzorku

„Kvalitativní výběry obvykle pracuje s malým počtem jedinců, ale s velkým objemem dat, které pocházejí z rozhovorů nebo z několika zdrojů dat jakými jsou terénní poznámky, nejruznější dokumenty a rozhovory“ (Hendl, 2006, st. 7).

Dotazník

Pro dotazníkové šetření byly vybrány záměrně dva typy respondentů. Vybrala jsem tedy děti navštěvující DDM Mozaika a jejich rodiče, protože smyslem bylo pracovat s respondenty, kteří již mají jisté zkušenosti s činnostmi v DDM a mají dle předpokladu také zájem o zkvalitnění nabídky DDM. Z toho vyplývá, že dotazníky byly dva, jeden pro děti a druhý pro rodiče.

Rozhovor

Výběr vzorku pro rozhovor byl zcela záměrný. Rozhovor jsem provedla s ředitelkou DDM Mozaika a s vedoucími zájmových útvarů. Podmínka pro rozhovor s lektory byla jejich činnost v DDM déle než jeden rok a aby každý vedoucí byl z jiného oddělení. Před samotným rozhovorem jsem lektorům vysvětlila téma své bakalářské práce, objasnila jsem jim obsah rozhovoru a jak budu s rozhovorem nakládat. Rozhovor byl se souhlasem dotazovaného nahráván na diktafon. V průběhu zpracovávání bakalářské práce jsem prováděla neformální rozhovory s paní ředitelkou, abych si doplnila informace, které jsem vyčetla ze získaných materiálů.

5.3.5. Metody sběru dat

Sběr dat probíhal pomocí několika metod, mezi které patří **dotazníkové šetření**. Dotazníky sloužily jako pomocník při zjištění spokojenosti klientů se současnou nabídkou DDM Mozaika. Dotazníky byly dva – jeden pro děti z DDM a druhý pro rodiče. Dalším pomocníkem ke sběru dat byly **polostrukurované rozhovory**, které proběhly s vedením DDM a s lektory z různě zaměřených kroužků. Pomocí **analýzy** jsem získala informace o stávající volnočasové nabídce DDM, prostorových a finančních možnostech.

5.3.6. Postup práce s nasbíranými daty

Na počátku bylo třeba zkontrolovat dotazníky. Cílem bylo vyřadit dotazníky s neodpovídající hodnotou. Vyřazen byl jeden dotazník, kdy respondent vyplnil pouze pohlaví, věk a délku návštěvnosti DDM. Nedošlo tak k vyplnění podstatných částí dotazníku, které poslouží k vyhodnocení.

Při polostrukturovaných rozhovorech byly pořízeny nahrávky a jejich následné přepisy. Zápisy neformálních rozhovorů pořízeny nebyly, protože sloužily spíše pro mé doplnění informací, avšak některé informace díky nim získané se v bakalářské práci objevují.

5.4. Vyhodnocení nasbíraných dat a interpretace

5.4.1. Analýza

Prostřednictvím analýzy dokumentů (školní vzdělávací program 2011/ 2012 a seznam kroužků 2011/2012) jsem získala informace o současné volnočasové nabídce DDM Mozaika. Seznam volnočasových aktivit uvádím v další kapitole.

Volnočasové aktivity nabízené DDM Mozaika

Dle DDM je cílem těchto aktivit rozvoj člověka jako osobnosti, která bude prožívat plnohodnotný život bez ohledu na jeho sociálně-materiální zázemí, zabezpečení kvalitního trávení volného času dětí mládeže a ostatních z řad široké veřejnosti.

Názvy kroužků jsou dle DDM Mozaika.

Den	Rozpis kroužků pro děti	Délka fungování kroužku v DDM	Počet účastníků
pondělí	cvičení pro rodiče a děti	4 roky	10 maminek s dětmi
	keramika - školka Sluníčko	15 let	15 dětí
	zdravotní cvičení	4 roky	12 dětí
	řezbářský	2 roky	3 děti
	orientální tance	8 let	9 dětí
	orientální tance	8 let	9 dětí
	cvičení pro děti	4 roky	10 dětí
úterý	klub-ko pro rodiče a děti	3 roky	10 párů

	keramika - školka Vápenka	15 let	15 dětí
	keramika - družina I.	20 let	15 dětí
	keramika - družina II.	20 let	15 dětí
	volejbal - přípravka	10 let	15 dětí
	volejbal	15 let	14 dětí
	šikovné ruce	6 let	6 dětí
	vaření	8 let	5 dětí
	vodácký	od založení DDM s přestávkami	začínají na jaře
	keramika	20 let	15 dětí
	joga I.	15 let	20 dětí
středa	keramika - školka Stavbařů I.	15 let	15 dětí
	keramika	20 let	12 dětí
	automodeláři	30 let	18 dětí
	paličkování	od založení DDM, upadl, dříve chodilo až 40 dětí	5 dětí
	trampská kytara	2 roky	12 dětí
	angličtina pro nejmenší	10 let s pauzami	5 dětí
	orientální tance	8 let	9 dětí
čtvrtek	keramika - školka Stavbařů II.	15 let	15 dětí
	keramika - družina III.	20 let	20 dětí
	včelařský	letos nový kroužek	3 děti
	fotografický	od založení DDM	6 dětí
	modeláři	5 let	10 dětí
	orientální tance	8 let	9 dětí
	volejbal - dorost	15 let	8 dětí
pátek	klub-ko pro rodiče a děti	3 roky	10 párů
	horolezecký	4 roky	10 dětí
	němčina - děti	10 let s pauzami	6 dětí

Tabulka 7: Nabídka kroužků pro děti

Den	Rozpis kroužků pro dospělé	Délka fungování kroužku v DDM	Počet účastníků
pondělí	pilates	10 let	8 lidí
	pilates	10 let	12 lidí
úterý	jóga II.	15 let	20 lidí
	keramika	8 let	8 lidí
středa	harmonizační pilates	9 let	8 lidí
	gyro standing pilates	6 let	8 lidí
	paličkování	4 roky	12 lidí
čtvrtek	němčina	10 let	12 lidí
	tajči cvičení	4 roky	8 lidí
pátek	cvičení pro těhulky	4 roky	8 lidí
	němčina	10 let	12 lidí
	tance	10 let	8 lidí

Tabulka 8: Nabídka kroužků pro dospělé

Formy vzdělávání v DDM Mozaika

V **příležitostných** formách se objevují semináře, veřejná vystoupení, výstavy, výlety, slavnosti, kurzy, sportovní dny, tvořivé dny. **Pravidelné** jsou zájmové útvary, kdy účastníci jsou přihlášení na delší časové období, většinou od začátku do konce školního roku. Mezi **spontánní činnosti** patří průběžná aktivita pro neorganizované účastníky (volný přístup do knihovny domu dětí, herny, k hracímu stolu stolního tenisu, apod.). **Táborová** forma je vícedenní činnost, většinou spojená a pobytem mimo areál DDM (výjimkou je příměstský tábor). Patří sem hlavně pobytové a rekreační tábory, sportovní nebo taneční soustředění, odborné tábory zaměřené na určitý typ vzdělávání (anglický jazyk, výtvarné umění, ...). **Individuální** forma se týká především práce s nadanými dětmi nebo jako příprava na určitý druh studia. Tato práce probíhá formou konzultací, zadáváním a řešením tematických úkolů, apod. **Osvětová** činnost je informační centrum pro mládež (Rydvalová 2011, s. 12, 13, 14).

5.4.2. Rozhovor

Polostrukturovaný rozhovor, jak jsem již zmiňovala, probíhal s paní ředitelkou Evou a třemi vedoucími zájmových útvarů – paní Jitka, paní Kristýna a pan Michal.

Otázky rozhovoru

1. *Může být náš rozhovor nahrávaný?*
 2. *Jaký kroužek, jakou volnočasovou aktivitu vedete?*
 3. *Jak dlouho již tento kroužek, volnočasovou aktivitu vedete?*
 4. *Já se snažím vytvořit novou koncepci pro hudebně dramatické oddělení, kde chci zavést nové kroužky (př. hudební nástroje, dramatika, apod.). Napadá vás, nějaký kroužek, který zde chybí a byl by možný ho zavést do nabídky?*
 5. *Chcete něco v rámci rozhovoru doplnit?*
- Mockrát vám děkuji za pomoc.*

Souhrnná interpretace rozhovorů

V rozhovorech jsem se snažila získat přehled o tom, které kroužky by do hudebně dramatického oddělení začlenili sami vedoucí různorodých kroužků v DDM. Mým cílem bylo udělat rozhovory s lidmi z různých oborů. Rozhovory tedy proběhly s vedoucími zájmových útvarů pracovní technického, tvořivého, jazykového a pohybového a s paní ředitelkou Evou. Tento záměr měl jistou nevýhodu, protože jak řekla paní Jitka „*mě tyhle*

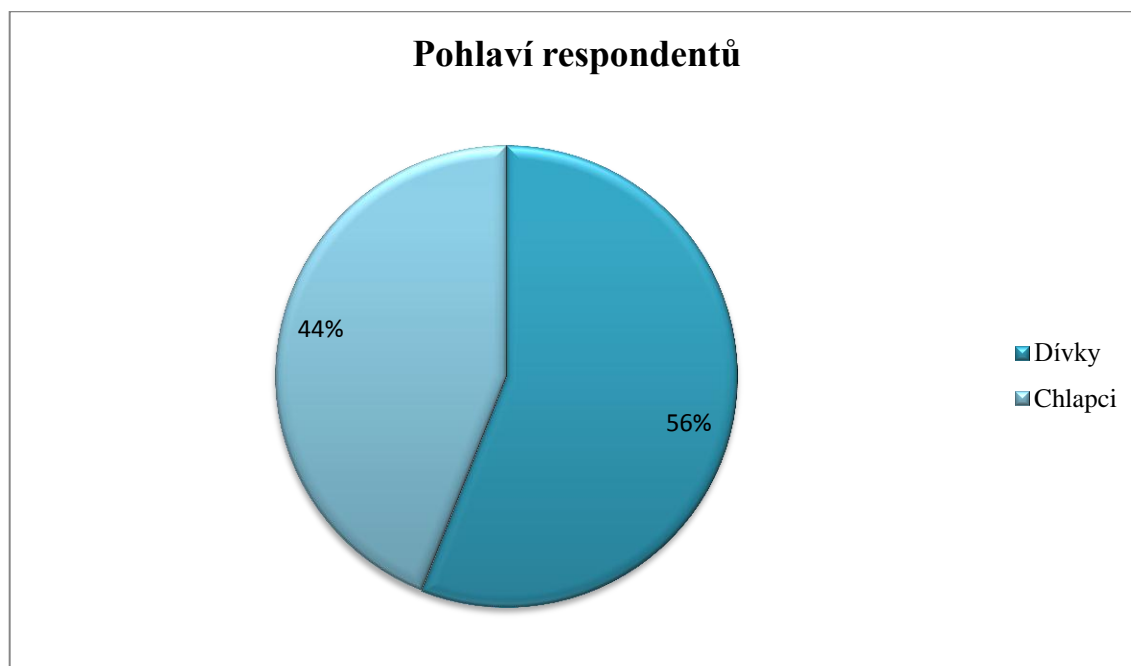
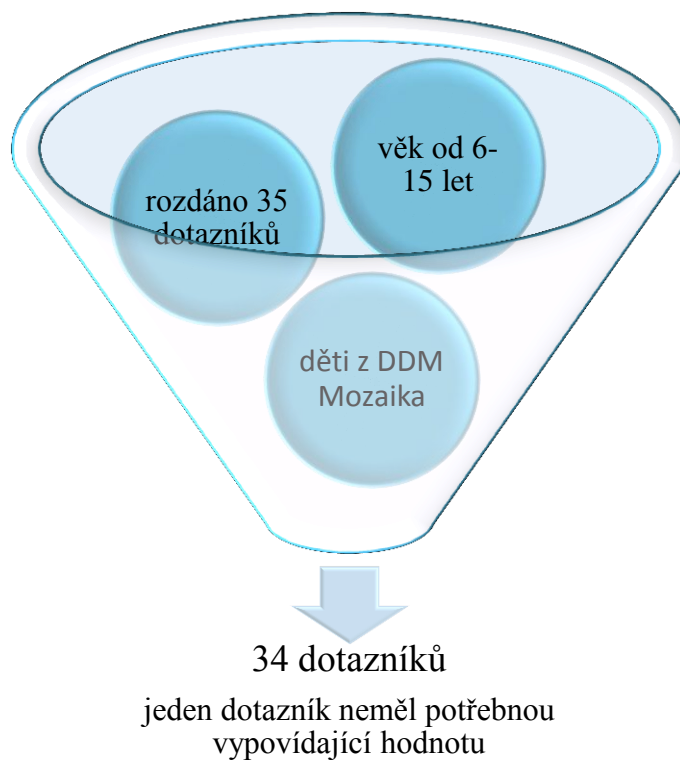
kroužky vůbec nenapadají, protože k nim nemám až takový vztah, ale určitě jsou dobrý“ (rozhovor č.3). Ukázalo se tak, že mnohdy vedoucí nemají řádnou představu o tom, co by do tohoto oddělení mělo patřit. Velmi zajímavé byly dva rozhovory s paní Jitkou a paní ředitelkou Evou, protože jsou to velmi zkušené vedoucí a pracující v DDM delší dobu. Přínosným mohl být také pohled dvou dalších dotazovaných – Michala a Kristýny, kteří nepracují v DDM Mozaika tak dlouho.

Podíváme-li se na to, jaké kroužky vedoucí zájmových útvarů uváděli jako vhodné pro zařazení, tak např. Eva na otázku, zda je potřeba zařadit nové kroužky a jaké, odpověděla: *„Určitě. Právě třeba to bubnování, rytmičné nástroje, dramaťák, kytara super“ (rozhovor č.1).* Z rozboru rozhovorů tak zjistíme, že tři ze čtyř vedoucích zájmových útvarů uvedli vhodnost dramatické výchovy. Dva hovořili o afrických bubínkách. Za zmínku také stojí klavír a kytara. Ve finále se téměř shodují s požadavky dětí a jejich rodičů, ani jedna skupina neuvedla kroužky zcela odlišné. Zajímavá myšlenka byla od Kristýny, která v rozhovoru při přemýšlení nad návrhy kroužků pronesla větu, že *„zpívání by bylo fajn, ale to mají děti většinou u pana Hlubučka v ZUŠ.“* Zjistila jsem z několika neformálních rozhovorů, že tento kroužek je v ZUŠ velmi dobře zaveden a navštěvuje ho spousta dětí. Kdyby tedy chtěl DDM Mozaika tento kroužek zavádět, musel by se zamyslet o možném naplnění účastníků.

5.4.3. Dotazníkové šetření

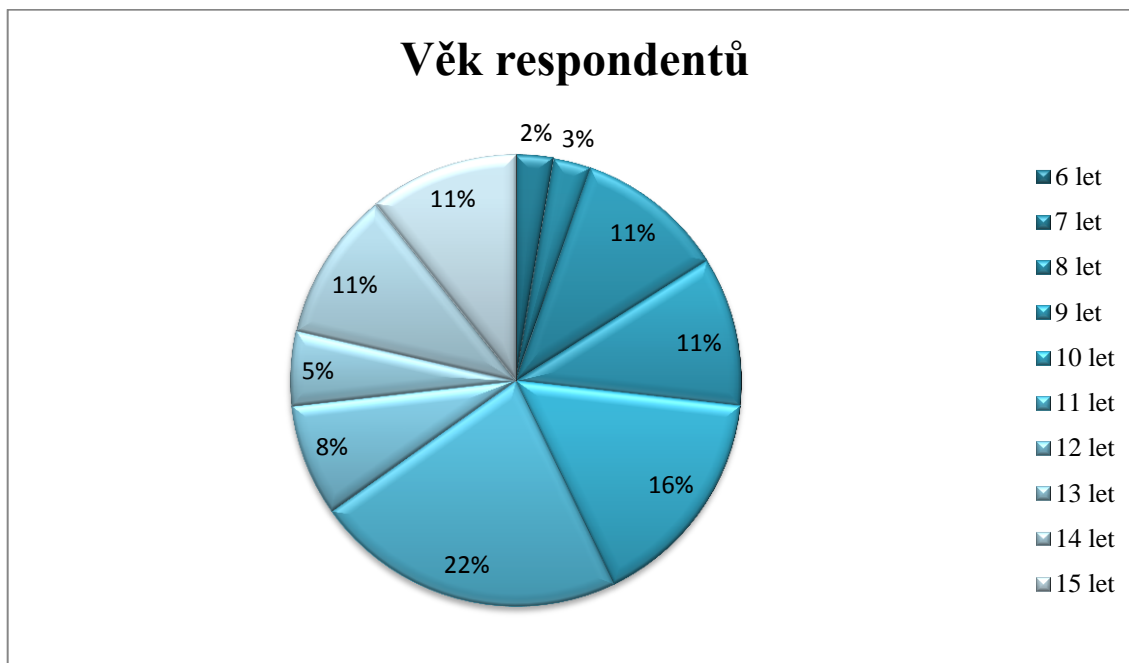
Na základě získaných informací z analýzy jsem sestavila dva dotazníky. Jeden dotazník obsahující 8 otázek byl sestaven pro děti a druhý dotazník obsahující 4 otázky byl sestaven pro jejich rodiče. V dotaznících pro děti nejprve zjišťuji identifikační informace, což poslouží k lepšímu vyhodnocování, následně se věnuji otázkám informovanosti o současné nabídce DDM Mozaika a v neposlední řadě zjišťuji zájem o navrhované nové aktivity, které by mohlo obsahovat hudebně-dramatické oddělení. Dotazníky pro rodiče jsou strukturovány podobně, jen se nevyptávám na identifikační údaje, ale zjišťuji znalost současné nabídky a zájem o nové aktivity. V každém dotazníku mají respondenti možnost se k tématu vyjádřit v otevřené otázce.

A. Dotazníky pro děti

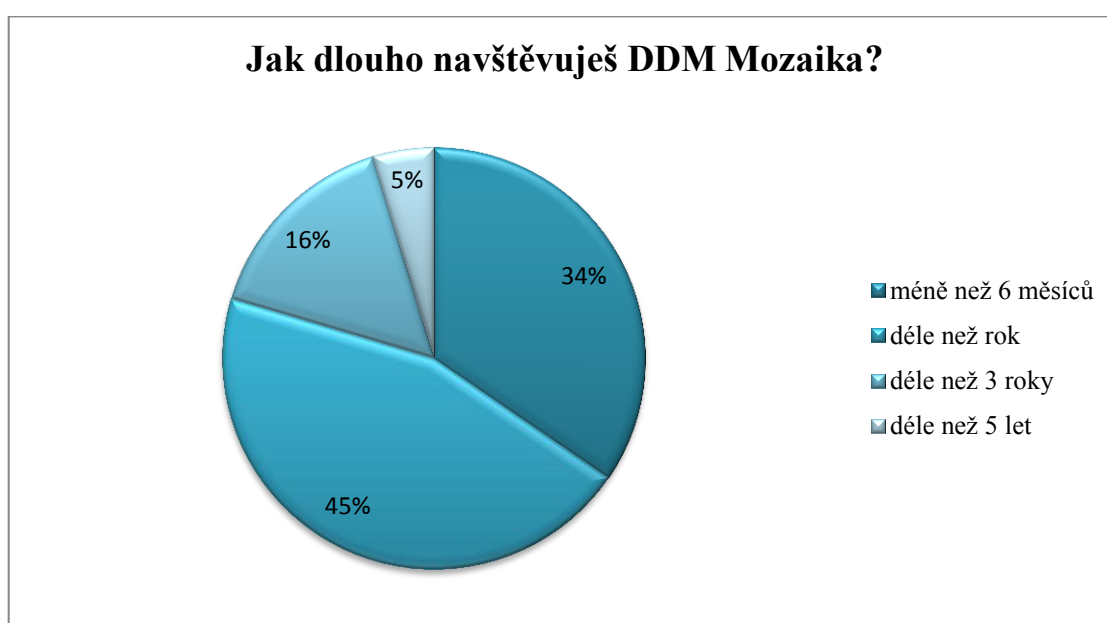
Graf 1: Pohlaví respondentů

Dotazník byl vyplněn celkem 34 respondenty. Grafu č. 1 potvrzuje mé pozorování, že DDM Mozaika navštěvuje větší počet dívek než chlapců. Přesně dotazník vyplnilo 56% dívek a 44% chlapců. Tento školní rok DDM Mozaika navštěvuje více dívek než chlapců.

Graf 2: Věk respondentů

Tento graf potvrzuje zjištěné informace, že DDM Mozaiku navštěvuje největší zástup dětí v mladším školním věku. Nejvíce respondentů bylo ve věku 11 let a to 25%. Další větší částí respondentů byli ti, kteří byli ve věku 10 let v 18% zástupu. 12% respondentů byli osmiletí, čtrnáctiletí a patnáctiletí. Dvanáctiletí jsou v zastoupení 9% a 6% mají respondenti ve věku třináct let. Nejméně zastoupená věková skupina byli respondenti ve věku šest a sedm let se 3%, což by možná stálo za úvahu, zda DDM nabízí pro tuto věkovou kategorii dostatek zajímavých aktivit.

Graf 3: Jak dlouho navštěvuješ DDM Mozaika?

Jak zjistíme z grafu číslo tři, nejvíce kroužky v DDM Mozaika navštěvují děti již déle než rok a to přesně 45 % dotazovaných. Další větší část dětí dochází do DDM od začátku školního roku, méně než půl roku – přesně tedy 34% dotazovaných respondentů. Déle než tři roky DDM navštěvuje 16% respondentů a déle než 5 let 5% respondentů.

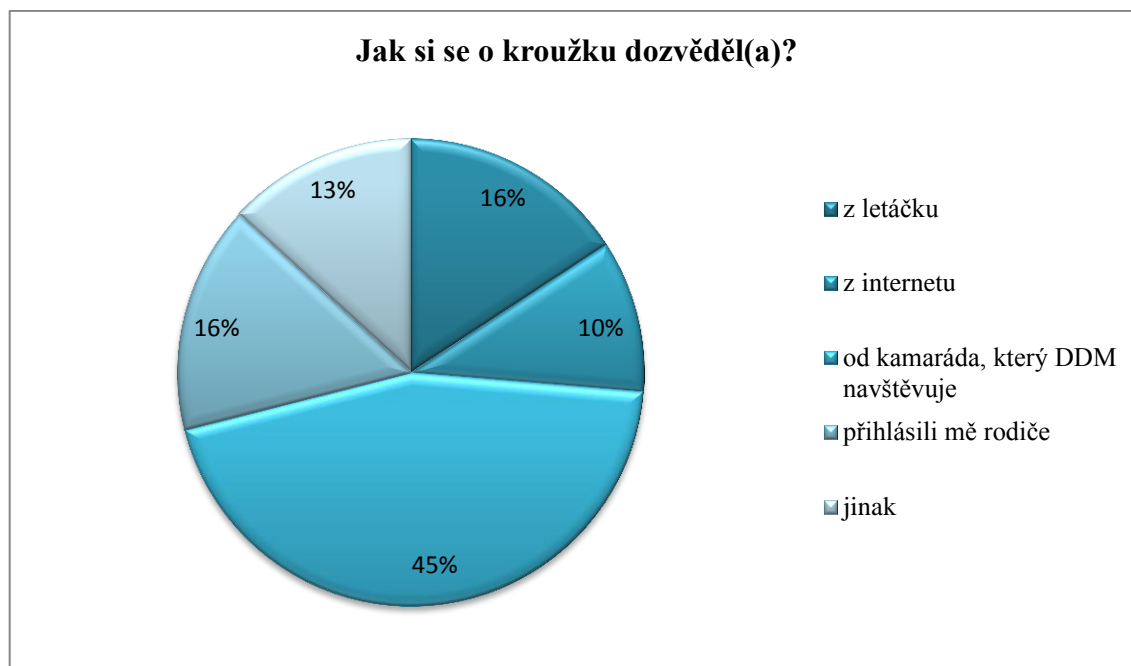

Graf 4: Jaký kroužek navštěvuješ?

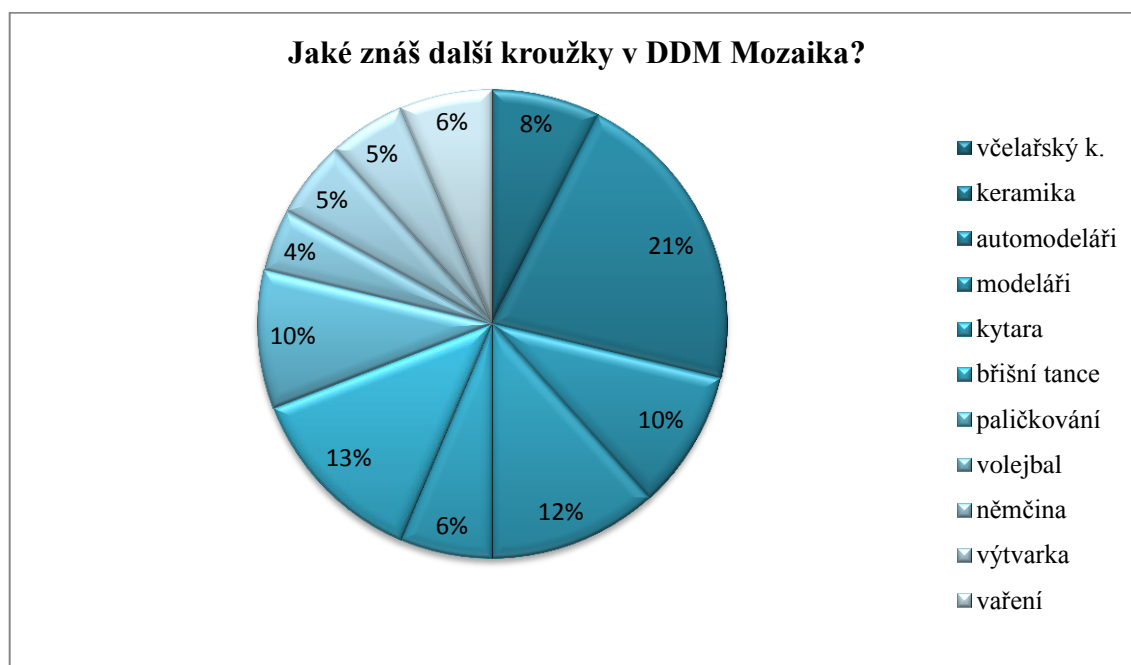
Čtvrtá otázka nám ukázala, že nejvíce dotazovaných dětí navštěvuje kroužek automodelářů – 26% a stejný počet procent navštěvuje kytaru. Další větší zástupce byly děti z kroužku keramiky – 17% dotazovaných. 10% respondentů navštěvuje kroužek volejbalu. Po 5% byli respondenti z kroužků břišních tanců a vaření. 7% respondentů patří do kroužku paličkování. Nejmenší zástupce byl z kroužku modelářů – 2%. Tento graf dokazuje, že kroužek automodelářů, který funguje již 30 let, je stále velmi produktivní a oblíbený.

V níže uvedeném grafu číslo 5 si potvrdíme, že propagace DDM není příliš funkční a měl by se tedy více zaměřit na její propracovanost. Myslím, že nejdůležitější zaměření by mělo být na internetových stránkách, které jsou zcela neodpovídající dnešní době. Děti jsou nejvíce informovány od kamaráda, který daný kroužek již navštěvuje – takto se celkem přihlásilo 45% respondentů. 16% respondentů přihlásili rodiče nebo se o kroužku dozvěděli z letáček. 13% respondentů se o kroužku dozvědělo jiným způsobem, než jsem v nabídce dotazníku uvedla, a to z přednášky ve škole. 10% respondentů

uvádějící internet jako zdroj informací potvrzuje, že internetová nabídka DDM Mozaika je nedostatečná.

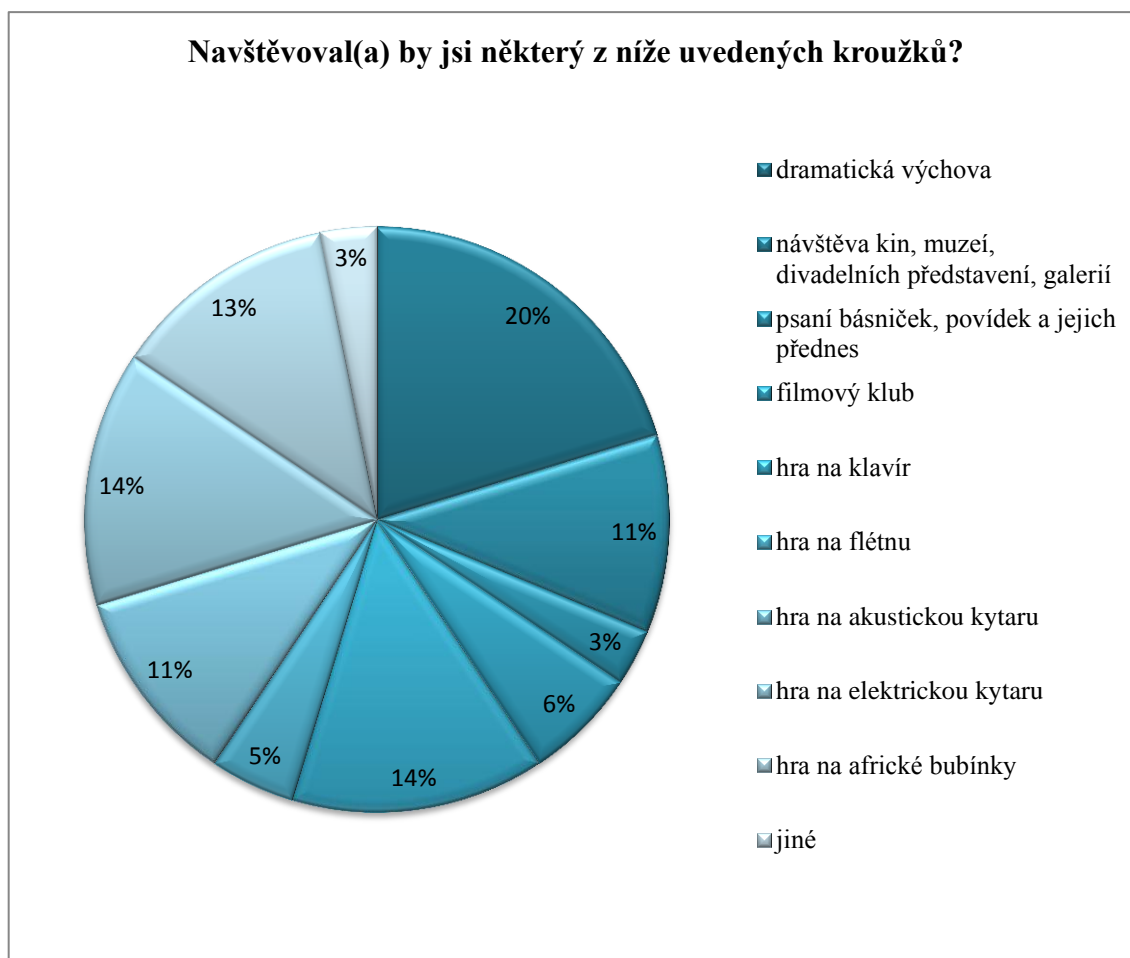
Graf 5: Jak si se o kroužku dozvěděl(a)?

Graf 6: Jaké znáš další kroužky v DDM Mozaika?

Šestá otázka dotazníku se ptala dítětem, jaké zná další kroužky v DDM Mozaika, v grafu se dozvíme, že mezi respondenty je nejvíce známý kroužek keramiky 21%, který svými

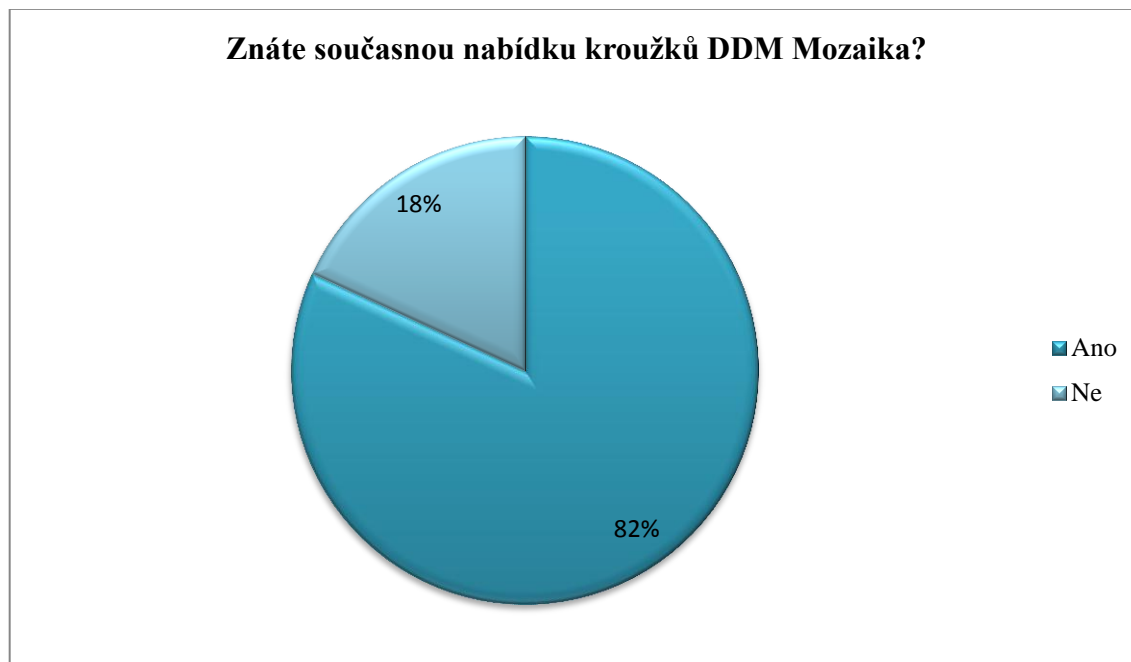
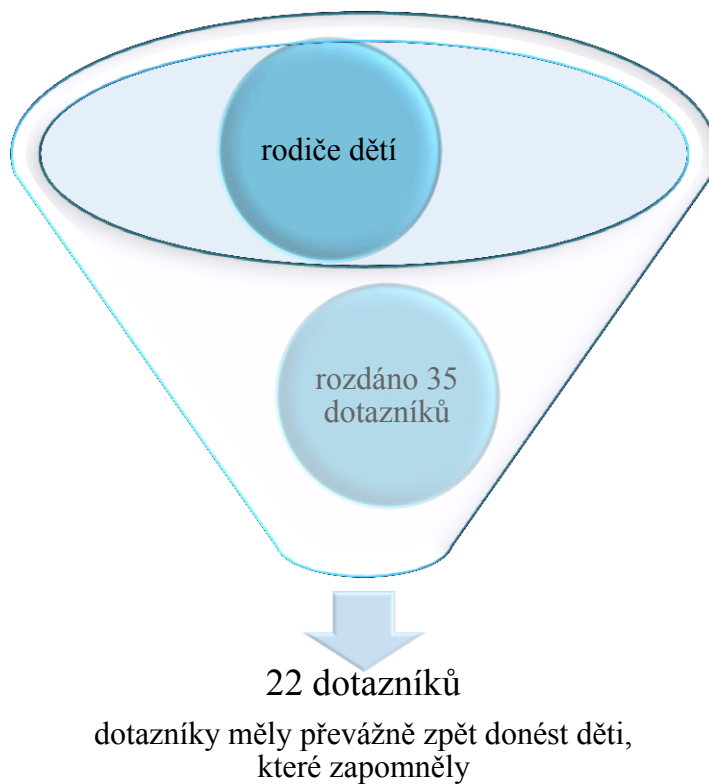
procenty výrazně převyšuje ostatní znalost kroužků. Za zmínku jistě stojí znalost respondentů kroužku břišních tanců a to 13% a kroužek modelářů s 12%.

Graf 7: Navštěvoval by jsi některý z níže uvedených kroužků?

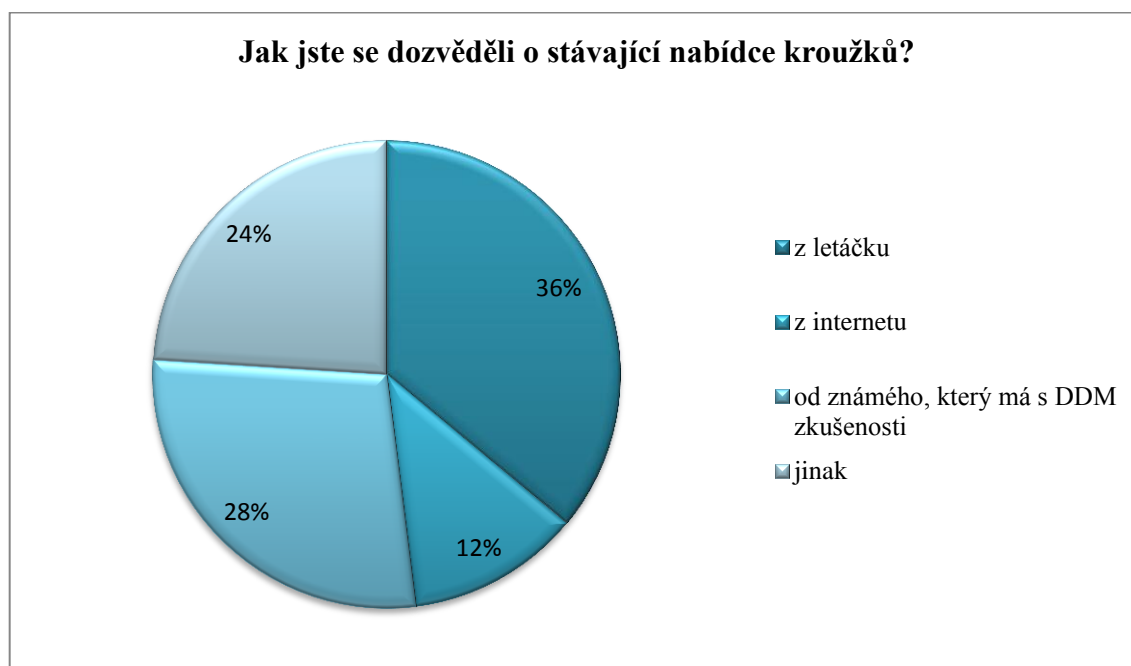
Z poslední otázky je znatelné, že děti navštěvující DDM Mozaika by nejvíce přivítaly, kdyby do současné nabídky byly zařazeny tyto kroužky – dramatickou výchovu by chtělo 20% respondentů, 14% by chtělo hru na klavír a hru na elektrickou kytaru, další více procentní zastoupení měla hra na africké bubínky – 13%. Mezi jiné neuvedené možnosti kroužků respondenti dopsali hodiny zpěvu – 3%. Dramatická výchova byla dle mého soukromého odhadu hlavním favoritem, protože takovýto kroužek v DDM nikdy pořádně nefungoval. Hlavním důvodem bylo nenalezení vhodného vedoucího. To samé se týká klavíru i přesto, že v DDM klavír stojí, ale je zcela nevyužit.

B. Dotazníky pro rodiče

Graf 8: Znáte současnou nabídku kroužků DDM Mozaika?

Z grafického vyobrazení u otázky osm je zcela zřejmé, že většina dotazovaných rodičů je obeznámena s nabídkou volnočasových aktivit v DDM Mozaika. Poměr je viditelný na první dojem – Ano 82% a Ne 18%.

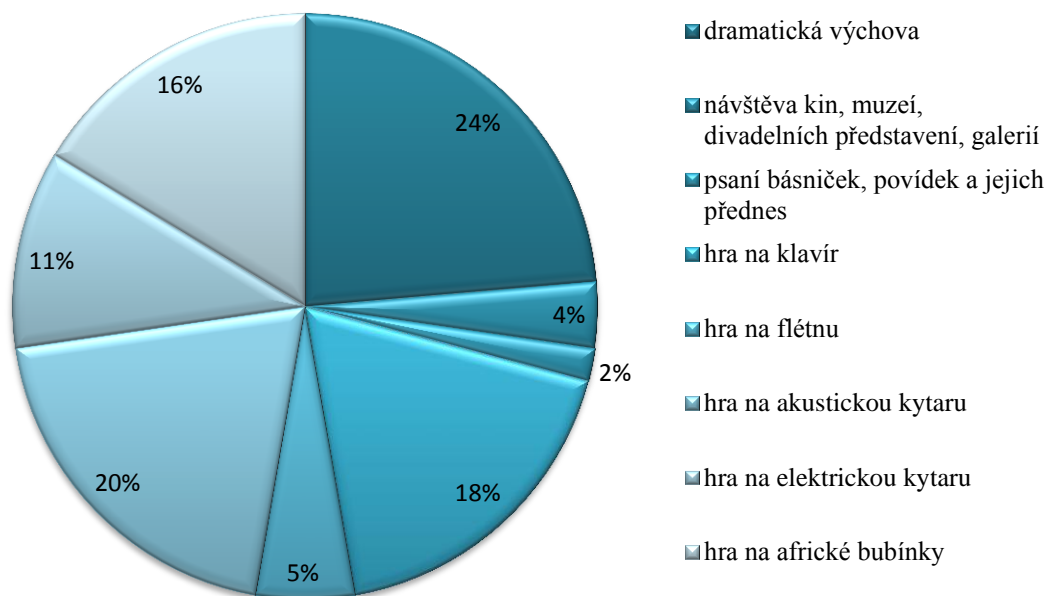

Graf 9: Jak jste se o kroužku dozvěděli?

Z devátého grafu můžeme vyčíst, že rodiče mají pro výběr kroužků pro své dítě více zdrojů informací. Nejvíce informací se respondenti dozvěděli z letáčků připravovaných DDM – 36%. Opět nejméně informací se respondenti dozvěděli z internetu DDM a to 12% respondentů. Naopak velmi vyvážené byly u respondentů informace podané od známého, který má zkušenosti s DDM 28% a jinak 24%. Do kolonky *jinak* respondenti vyplňovali získané informace od svých dětí, kamaráda dítěte, nebo ze železnobrodského zpravodaje.

V závěrečné otázce pro rodiče (pod tímto textem) jsem se ptala, zda by přihlásili své dítě do nějakého z níže uvedených kroužků. Z uvedeného grafu můžeme vyčíst, stejně jako u dětí, že největší zájem dospělých respondentů je o zavedení dramatické výchovy, zájem o tento kroužek projevilo 24% rodičů. Naopak nejmenší zájem respondentů byl projeven o kroužky návštěv kin, muzeí, apod. 4%, potom o psaní básniček 2% a o hru na flétnu 5%. Hra na klavír si získala 18% zájem, 20% zájmu získala hra na akustickou kytaru a na elektrickou kytaru by přihlásilo své dítě 11% rodičů. Zájem o africké bubínky projevilo 16% rodičů.

Přihlásili byste své dítě na některý z níže uvedených kroužků?

Graf 10: Přihlásili byste své dítě na některý z níže uvedených kroužků?

6. NÁVRHY A DOPORUČENÍ PRO DDM MOZAIKA PŘI TVORBĚ HUDEBNĚ DRAMATICKÉHO ODDĚLENÍ - NAVRHOVANÁ KONCEPCE PRO DDM MOZAIKA ŽELEZNÝ BROD

V této kapitole se věnuji již detailnímu návrhu struktury tohoto oddělení s možností jeho budoucího zařazení do chodu DDM Mozaika. Toto oddělení by mělo obsahovat nabídku příležitostných zájmových činností, pravidelné zájmové činnosti a individuální práci s účastníky vedoucí k rozvoji nadání.

Pro sestavení správné koncepce bylo nutné prostudovat několik dalších dokumentů. Bohužel rámcově vzdělávací program pro DDM neexistuje, musela jsem se proto inspirovat v rámcově vzdělávacím programu pro ZUŠ a ZŠ a ve školním vzdělávacím programu DDM Vikýř v Jablonci nad Nisou, kde hudebně dramatické oddělení funguje několik let. Na základě výzkumu v bakalářské práci byly vybrány určité kroužky, které by byly vhodné zařadit do nabídky DDM Mozaika. Každý kroužek bude v této koncepci zařazen do hudebního nebo literárně dramatického oboru. Každý obor bude mít svou charakteristiku, specifikované plány a samozřejmě obsah. Pro tvorbu jednotlivých plánů jsem se inspirovala u Bláhové (1996, s. 24, 25, 26).

6.1. Charakteristika oddělení

Hudebně dramatické oddělení v DDM by se mělo skládat z tzv. dvou oborů a tj. hudební obor a obor literárně dramatický. Obory mají společné obecné cíle, dlouhodobé cíle a cíle konkrétní.

6.1.1. Cíle obecné

Cílem je smysluplné získávání vědomostí a znalostí, osvojování a rozvíjení dovedností, tvořivé a samostatné myšlení a logické uvažování, odpovědné rozhodování, aktivní přístup ke vzdělávání a celoživotnímu sebevzdělávání, respektování dítěte jako osobnosti, schopnost samostatné a tvůrčí práce, profesní orientace.

6.1.2. Konkrétní cíle

- uspokojovat poptávku dětí, mládeže a dalších účastníků zájmového vzdělávání v oblasti esteticko-výchovných volnočasových aktivit
- cenová dostupnost
- zlepšovat odbornost všech pedagogů dalším vzděláváním (včetně externistů)
- ve všech činnostech rozvíjet vědomosti a dovednosti účastníků
- vytvářet podmínky pro širokou nabídku možností využití volného času v hudebně-dramatickém oddělení
- zlepšovat výchovný a vzdělávací proces metodickými konzultacemi

6.1.3. Cílem jednotlivých aktivit je vytvářet, rozvíjet a upevňovat:

- schopnost aktivního využívání volného času
- schopnost výběru správné aktivity
- návyky zdravého životního stylu
- schopnost plánování a organizace vlastního volného času
- schopnost rozvíjet své zájmy a záliby
- schopnost říci „ne“ na nevhodné aktivity
- schopnost vhodně relaxovat
- schopnost dokázat pracovní nasazení a stres kompenzovat vhodnými aktivitami
- profesní orientaci, odbornost a nadání
- zdravé sebevědomí, seberealizaci a sebereflexi

6.1.4. Formy vzdělávání

Formy vzdělávání vycházejí z vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání. DDM Mozaika je otevřen během pracovních dní od 8:30 hodin do 19 hodin. Po 19 hodině nebo ve dnech pracovního volna jsou jednotlivé aktivity řízeny vedoucími zájmového vzdělávání. DDM vykonává činnost po celý školní rok, a to i ve dnech, kdy neprobíhá školní vyučování, a o prázdninách.

6.1.5. Podmínky přijímání, průběhu a ukončení zájmové vzdělávání

Podmínky přijímání

O přijetí klienta se rozhoduje na základě písemné přihlášky. Počet přihlášek je regulován počtem schůzek v týdnu příslušného zájmového útvaru.

Průběh a ukončení zájmového vzdělávání

Zájmové vzdělávání je dobrovolné, protože si délku a formu vzdělávání účastník volí sám z nabídky činností DDM.

V případě opakovaného a hrubého porušování vnitřního řádu DDM může dojít k vyloučení účastníka bez nároku na náhradu.

6.1.6. Podmínky vzdělávání

Zájmové vzdělávání se uskutečňuje v odpovídajících podmínkách v souladu s obecně platnými předpisy a normami, vzdělávacími potřebami účastníků zájmového vzdělávání a potřebami pro činnost pedagogů. Rámcový vzdělávací program pro ZUŠ vymezuje **minimální podmínky**, které jsou nezbytné pro realizaci vzdělávání v hudebním oboru. Tyto podmínky musí škola naplnit a dále je rozvíjet. Níže uvádíme tyto podmínky upravené pro vzdělávání v DDM.

Materiálně-technické, bezpečnostní a hygienické podmínky:

- Zdravé prostředí školy podle platných hygienických a bezpečnostních norem.
- Akusticky a prostorově vhodné učebny pro realizaci příslušného kroužku, činnosti.
- K dispozici budova, která je majetkem města a užívá se k činnostem na základě smlouvy o výpůjčce.
- Budova má čtyři dílny s vybavením pro výtvarné a technické činnosti (odpovídající pracovní nábytek a zařízení) a dvě klubovny, z nichž jedna je vybavena informační technikou a druhá odpovídajícím nábytkem k činnostem netechnického rázu.
- Pro cvičení a větší akce je zde společenská místnost, která slouží na pravidelné pohybové aktivity, přednášky, semináře výstavy prací účastníků domu dětí a mládeže a jiné příležitostné akce.
- Pro uskladnění pomůcek a materiálu slouží jedna místnost jako kabinet.

- Pro sportovní činnost má naše zařízení k dispozici jednou týdně tělocvičnu v 1. základní škole.

Personální podmínky:

- Lektor je iniciátorem a průvodcem dítěte (účastníka) při volnočasových činnostech, které přímo nebo nepřímo řídí, navozuje, motivuje, umožňuje a hodnotí.
- Lektoři musí být trestně bezúhonní, flexibilní, zodpovědní, vstřícní, komunikativní, ovládající slušné vystupování, ochotní dále se vzdělávat.
- Vedoucí pracovníci s manažerskými schopnostmi, se schopnostmi vytvářet inspirující prostředí a usilující o odborný a profesní růst svůj i svých zaměstnanců.

Psychosociální podmínky:

- Bezpečné, podnětné a inspirující psychosociální prostředí DDM.
- Ochrana žáků před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy.

Ekonomické podmínky:

- Hospodaření se státními příspěvky (přímé náklady) a příspěvky od zřizovatele (provozní náklady).
- Výše úplaty je stanovena na základě vyhlášky o zájmovém vzdělávání z roku 2005.

Organizační podmínky:

- Aktivní účast lektorů při tvorbě programů, schůzek, apod.
- Správný režim kroužků v souladu s možnostmi a potřebami žáků, ve shodě s obsahem vzdělávání.
- Funkční informační systém pro žáky, lektory, rodiče, partnery DDM a veřejnosti.

6.2. Hudební obor

6.2.1. Charakteristika

Hudební obor umožňuje žákům iracionální poznávání světa, vede žáka k pochopení hudebního umění, k aktivnímu vnímání hudby a ke schopnosti využívat hudbu jako prostředek k vzájemné komunikaci i umělecky něco sdělit. V hudebním oboru je v nabídce několik činností, které žákovi umožňují osvojit si hru na různé nástroje, případně i zpěv.

6.2.2. Dlouhodobý plán

Rozvoj osobnosti pomocí pozitivního vztahu k hudbě a hudebního cítění.

6.2.3. Střednědobý plán

1. ročník – děti dostatečně seznámit, podporovat rozvoj přátelské vazby a vzájemné komunikace. Prostřednictvím kvalitních metod u dětí rozvíjet vztah k hudbě, naučit hudbu vnímat a naučit základům hry na vybraný nástroj.
2. ročník – posilovat přátelské vztahy a vzájemnou komunikaci. Rozvíjet v dětech tvůrčí činnost, dosavadní znalosti hry na nástroj a nauky, podporovat hudební experimenty. Snažit se propojit jednotlivé kroužky ve společné spolupráci.
3. ročník – rozvíjet přátelství, hru na nástroj, vytvářet hudební skupinky se snahou začlenit také jiné nástroje. Organizovat návštěvy koncertů a samostatně kroužek reprezentovat na veřejnosti.
4. ročník – schopnost doprovodit hrou na nástroj, schopnost složit vlastní kompozici, nemít strach z veřejného vystoupení, rozvíjet organizační schopnosti dětí a vytvářet samostatné hudební jednotky.

6.2.4. Krátkodobý plán

Září

Seznámení žáků mezi sebou, s chodem a pravidly DDM. Seznámení s vybraným hudebním nástrojem. Zapojení her rozvíjející rytmus.

Říjen

Prohlubování vzájemných vztahů a rozvoj spolupráce. Osvojování základní pojmů z hudební nauky a hry na nástroj.

Listopad

Osvojování hry na nástroj a hudební nauky.

Prosinec

Rozšíření hudebních znalostí a hry na nástroj. První veřejné vystoupení na vánoční besídce DDM.

Leden

Zdokonalování hry na nástroj. Podpora tvůrčích hudebních nápadů a činností.

Únor

Hra na nástroj, souhra s ostatními hráči. Soustředění se zaměřením na hudební rozvoj, zábavu a sdružení kolektivních vztahů.

Březen

Prohloubení kvality hry na nástroj. Podpora tvůrčích hudebních nápadů a činností.

Duben

Práce s dynamikou, improvizací a gradací při hře na nástroj. Spolupráce mezi kroužky.

Květen

Podpora tvůrčích nápadů a rozvoj hry na nástroj. Práce s dynamikou, improvizací a gradací při hře na nástroj. Spolupráce mezi kroužky.

Červen

Závěrečný koncert pro rodiče a přátele.

6.2.5. Obsah oboru

Zájmové činnosti pravidelné:

Klavír

Věk: od 6 let

Schůzky: výuka bude probíhat v týdenní hodinové dotaci, hodiny budou individuální

Výchovně vzdělávací cíl

- poznání základních not a hudebních pojmů
- zvládání základních stupnic
- cítění rytmu
- rozvoj vztahu k hudbě
- rozvoj osobnosti

Očekávané výstupy

Žák:

- zvládá správný prstoklad
- orientuje se v základech hudební nauky
- svůj projev obohacuje o používání kontrastu a gradace
- ovládá několika písní a skladeb
- vyjadřuje emoce pomocí hudebních prostředků
- prezentuje zájmového útvaru na veřejnosti

Výchovně vzdělávací metody

- hry rozvíjející hudební a rytmické cítění
- hry rozvíjející dynamiku
- rytmická a hudební cvičení
- názornost

Nároky na prostor

- hodiny budou probíhat v místnosti, kde bude stát klavír

Cena kroužku

Po konzultaci s paní ředitelkou a porovnáním cen s ostatními fungujícími kroužky bych navrhla cenu kroužku ve výši 600 Kč na rok.

Elektricko-akustická kytara

Věk: od 6 let

Schůzky: výuka bude probíhat v týdenní hodinové dotaci, hodiny budou skupinové,

Výchovně vzdělávací cíl

- poznání základních akordů, rytmů a hudebních pojmů
- poznání práce s capodastrem
- poznání hry na akustickou a elektrickou kytaru
- poznání práce s kytarovým kombem
- cítění rytmu
- rozvoj vztahu k hudbě
- rozvoj osobnosti

Očekávané výstupy

Žák:

- správně drží kytaru a ovládá správný styl hry na kytaru
- se orientuje v akordových značkách
- svůj projev obohacuje o používání kontrastu a gradace
- ovládá několik písní a skladeb
- vyjadřuje emoce pomocí hudebních prostředků
- prezentuje zájmový útvar na veřejnosti

Výchovně vzdělávací metody

- hry rozvíjející hudební a rytmické cítění
- hry rozvíjející dynamiku
- rytmická a hudební cvičení
- názornost

Nároky na prostor

- Hodiny budou probíhat v místnosti, kde budou k dispozici stojánky na noty a židle bez opěrátek

Cena kroužku:

Po konzultaci s paní ředitelkou a porovnáním cen s ostatními fungujícími kroužky bych navrhla cenu kroužku ve výši 600 Kč na rok.

Zájmové činnosti příležitostné

- vánoční besídka

Cílem besídky je ukázat rodičům a ostatním náplň naší činnosti na kroužcích. Každý kroužek předvede to, co nového se naučil.

- závěrečná besídka

Cílem besídky je ukázat rodičům a ostatním náplň naší činnosti na kroužcích. Každý kroužek předvede to, co nového se naučil.

Individuální práce s účastníky vedoucí k rozvoji talentu

- podzimní odborné soustředění

Cílem soustředění je navázání nových sociálních vztahů, seznámení se s lidmi z ostatních kroužků, prohloubení znalostí z daných kroužků, intenzivnější práce v kroužku, individuální přístup, odreagování, zážitek.

- jarní odborné soustředění

Cílem soustředění je prohloubení sociálních vztahů, prohloubení znalostí z daných kroužků, intenzivnější práce v kroužku, individuální přístup, odreagování, zážitek.

6.3. Literárně dramatický obor

6.3.1. Charakteristika

Literárně dramatický obor se zabývá osobnostně sociálním učením a umožňuje žákům rozvíjet umělecké vlohy směrem k divadelnímu projevu a schopnost vyjádření. Stává se tak významným nástrojem rozvoje jejich emocionálního rozvoje, schopnosti sebepoznání, sebekontroly, schopnosti vnímat druhé a prostřednictvím vstupu do rolí řešit různé sociální situace. Základním principem je dramatická hra, která rozvíjí žákovu schopnost vnímat, vytvářet a sdělovat v čase a prostoru lidské vztahy a jednání. Náplní výuky je práce v kolektivu směřující od spontánního dětského dramatického projevu k vytvoření schopnosti samostatně, osobitě, přirozeně a kultivovaně se vyjadřovat hlasem, pohybem, gesty, psaným slovem či projevem s využitím loutkářských prostředků.

6.3.2. Dlouhodobý plán

Rozvoj osobnosti a přípravy na životní situace pomocí role a her v dramatické výchově.

6.3.3. Střednědobý plán

1. ročník – hra je prostředkem, který umožňuje děti dostatečně seznámit vytvořit v kolektivu přátelskou, důvěrnou atmosféru. V průběhu roku budeme v dětech rozvíjet sebedůvěru, schopnost řešit konfliktní situace, komunikaci, spolupráci a fantazii, schopnost vnímat realitu života pomocí zástupných rolí v hrách. Práce s literárními díly.
2. ročník – ve skupině udržujeme přátelskou atmosféru, snažíme se v dětech podporovat společnou práci, fantazii, schopnost vnímat realitu života pomocí zástupných rolí v hrách. V dětech rozvíjíme pohybové schopnosti a jazykové dovednosti. Práce s literárními díly.
3. ročník – prostřednictvím her rozvíjet přirozené sebevědomí, schopnost vystupovat před lidmi, pracovat s dynamikou, tónem a barvou hlasu. Využívat aktivně pohybových dovedností. Rozbory literárních děl.
4. ročník – ovládat řečové dovednosti, rozvíjet slovní zásobu, schopnost zaujmout svým projevem. Umět objektivně vyhodnotit životní situace, být empatický a kolegiální.

6.3.4. Krátkodobý plán

Září

Seznámení žáků mezi sebou s chodem a pravidly DDM. Zařadíme seznamovací hry a hry k odstranění ostychu.

Říjen

Prostřednictvím her u dětí rozvíjíme fantazii a představivost.

Listopad

Rozvoj pohybových schopností a paměti.

Prosinec

Schopnost porozumět jednoduchým literárním textům. Přednes nějakého textu na vánoční besídce.

Leden

Práce s dynamikou hlasu, s řečovými projevy a citem pro přednes.

Únor

Soustředění se zaměřením na práci s textem, rozvoj řečových dovedností, pohybových dovedností a zábavy.

Březen

Rozvoj osobnosti dítěte pomocí dramatických her, kdy dítě vstupuje do rolí a učí se díky nim řešit různé životní situace.

Duben

Rozvoj osobnosti dítěte pomocí dramatických her, kdy dítě vstupuje do rolí a učí se díky nim řešit různé životní situace.

Květen

Rozvoj improvizčních schopností. Práce na přednesu literárního díla (individuálně nebo skupinově).

Červen

Přednes literárního díla (individuálně nebo skupinově) a jeho interpretace na závěrečné přehlídce pro rodiče.

6.3.5. Obsah oboru

Zájmové činnosti pravidelné:

Dramatická výchova

Věk: od 6 let

Schůzky: výuka bude probíhat v týdenní hodinové dotaci, hodiny budou probíhat ve skupině maximálně 10 dětí

Výchovně vzdělávací cíl

- poznání sebe samotného, schopnost prezentovat své názory
- poznání řešení problémů
- poznání respektu k druhým lidem, empatie
- poznání spolupráce, dokončení práce
- poznání prostřednictvím dramatického umění vyjadřovat své pocity, nálady, ideje
- poznání vyjadřovacích schopností

Očekávané výstupy

Žák:

- vymyslí a realizuje vlastní námět s využitím vyjadřovacích prostředků (slovo, pohyb, gesta, mimika, rekvizita, loutka aj.)
- využívá vhodné pohybové, hudební a taneční prvky
- komunikuje prostřednictvím dramatického jednání (verbálního i neverbálního)
- tvoří ve spolupráci s ostatními krátké literární nebo dramatické tvary
- reflektuje práci druhých a zhodnotí ji; přijímá kritiku vlastní práce, naslouchá ostatním a respektuje je

Výchovně vzdělávací metody

- hry rozvíjející jazykové schopnosti
- cvičení rozvíjející řečové dovednosti
- hry rozvíjející pohybové dovednosti
- hry a cvičení rozvíjející kreativní myšlení, fantazii a představivost

- hry k rozvoji sebekognání
- hry rozvíjející schopnost řešení konfliktu
- hry rozvíjející schopnosti improvizace
- hry se zástupnými rolemi
- hry imitující reálný svět

Cena kroužku:

Po konzultaci s paní ředitelkou a porovnáním cen s ostatními fungujícími kroužky bych navrhla cenu kroužku ve výši 500 Kč za rok.

Zájmové činnosti příležitostné:

- vánoční besídka

Cílem besídky je ukázat rodičům a ostatním náplň naší činnosti na kroužcích. Každý kroužek předvede to, co nového se naučil.

- závěrečná besídka

Cílem besídky je ukázat rodičům a ostatním náplň naší činnosti na kroužcích. Každý kroužek předvede to, co nového se naučil.

Individuální práce s účastníky vedoucí k rozvoji talentu:

- podzimní odborné soustředění

Cílem soustředění je navázání nových sociálních vztahů, seznámení s lidmi z ostatních kroužků, prohloubení znalostí z daných kroužků, intenzivnější práce v kroužku, individuální přístup, odreagování, zážitek.

- jarní odborné soustředění

Cílem soustředění je prohloubení sociálních vztahů, prohloubení znalostí z daných kroužků, intenzivnější práce v kroužku, individuální přístup, odreagování, zážitek.

7. DISKUZE

Cílem mé bakalářské práce bylo seznámení se současnou volnočasovou nabídkou aktivit DDM a vypracování konkrétního projektu rozšíření činnosti zařízení pro volný čas dětí a mládeže o volnočasové aktivity esteticko-výchovného zaměření na hudební a dramatickou výchovu. Ke splnění cíle jsem zvolila kvalitativní výzkum, kterého se zúčastnilo 34 dětí, 22 rodičů, 3 vedoucí zájmových útvarů a ředitelka. Pro splnění cílů jsem využila analýzu dokumentů, polostrukturované rozhovory a dotazníkové šetření. Výsledkem dotazníkového šetření a rozhovorů bylo zjistit, o které nové zájmové útvary by byl největší zájem a na jejich základě tyto útvary zapojit do návrhu koncepce hudebně-dramatického oddělení.

7.1. Validita výzkumu

Reichl ve své knize uvádí, že „*validita zahrnuje dva aspekty – zda byl splněn stanovený cíl výzkumu a zda byl získán věrný obraz skutečnosti*“ (Reichl 2009, s. 67). V praxi jde hlavně o upozornění na možné vzniklé chyby. Pokud se tedy zamyslíme nad validitou tohoto výzkumu, tak zjistíme, že rozhodně větší validita výzkumu by byla, kdybychom měli větší počet respondentů, protože samozřejmě 34 dotazníků z celkových přibližně 360 dětí navštěvujících DDM Mozaika není úplně dostačující. Určitě bychom v tomto případě museli počítat s větším časovým vymezením.

Co se týče dotazníků, tak ve finále mohly být trochu jinak strukturované, například využít škálové typy odpovědí (př. spíše ano, spíše ne, určitě ano, určitě ne, nevím). Díky nim bychom možná získali přesnější odpovědi.

7.2. Rozšíření výzkumu

Když jsem přemýšlela nad tím, jak by se dal výzkum rozšířit, napadlo mě obohatit navrhovanou koncepci hudebně-dramatického oddělení o žádost o grant. Myslím totiž, že finanční podpora by ulehčila DDM zavedení nově navrhovaných zájmových útvarů.

8. ZÁVĚREČNÁ REFLEXE

„Autoreflexe je pro výzkumníka jedním z klíčových nástrojů...” (Viewegh, 2000 in Miovský, 2006, s. 76). Velmi důležitým bodem je pro výzkum proto schopnost výzkumníka autoreflexe. Výzkumník by měl mít k práci jak subjektivní tak objektivní vztah. Měl by umět pracovat sám se sebou a být k sobě zdravě kritický.

8.1. Reflexe metodologie výzkumu

V oblasti metodologie výzkumu jsem jistou dobu nevěděla kudy kam. Věděla jsem však, že je pro samotný výzkum velmi důležitá a ve finále mi mnoho věcí usnadní. Bylo to tak. I přesto jsem se jistých chyb dopustila. Kdybych otázky v dotaznících sestavila trochu jinak, využila třeba jistých škál, získala bych detailnější informace. To samé se týká otázek v rozhovorech, kdyby byl rozhovor trochu detailnější, mohla jsem získat více detailnějších informací. Pro příště bych tedy věnovala větší pozornost přípravě rozhovorů, dotazníků a provedla několik konzultací. Jistou chybou bylo také nepromyšlený návrat dotazníků od rodičů dětí, pro příště by tento dotazník mohl být také umístěn na internetových stránkách DDM.

8.2. Reflexe sběru, analýzy a interpretace dat

Tuto fázi mi velmi usnadnil fakt, že prostředí DDM znám a osobně se znám s paní ředitelkou a dalšími zaměstnanci. Vstřícnost všech zaměstnanců byla dobrá, jen vše komplikovalo jiné město a nezvyklost zaměstnanců komunikovat přes email. Díky rozhovorům a analýze dat jsem získala spoustu nových informací a dosavadní se mi potvrdily nebo naopak vyvrátily. Analýza dat mi nedělá výrazné problémy, protože v případě, že jsem něčemu nerozuměla, okamžitě jsem kontaktovala paní ředitelku a vše mi bylo objasněno.

8.3. Osobní přínos výzkumu

Práce s dětmi a mládeží je náplní mé práce téměř každý den. Pro zmíněnou skupinu vedu zájmové útvary, organizuji soustředění, tábory nebo také preventivní programy. V průběhu své praxe nejen na vysoké škole jsem zjistila, že ovlivňovat a naplňovat volný čas dětem a mládeži mě velmi naplňuje a cítím v něm cestu své budoucí práce. Jisté překážky v této oblasti jsou pro mě výzvou a nadále se snažím v dané oblasti vzdělávat. Díky této bakalářské práci jsem se seznámila se spoustou teoretických věcí, které mi doplnily

většinou pouze praktické zkušenosti. Vždy jsem ve své práci řešila pouze náplň činností a ostatní věci díky mým vedoucím šly stranou mě. Tato práce ve mě vyvolala další zvědavé snahy a potřebu vytvářet svou dosavadní práci ještě plnohodnotněji a kvalitněji.

9. ZÁVĚR

V závěru se pokusím shrnout náplň své bakalářské práce. Ve výzkumu pro mě bylo stěžejní zjistit, jaké volnočasové aktivity DDM Mozaika nabízí a jaké nové aktivity by současní návštěvníci DDM, jejich rodiče a vedoucí několika zájmových útvarů uvítali zařazené v nabídce. Dále pak na základě výzkumu vypracovat konkrétní projekt rozšiřující činnosti zařízení pro volný čas dětí a mládeže o volnočasové aktivity esteticko-výchovné zaměřené na hudební a dramatickou výchovu, tzv. hudebně dramatické oddělení. Ve výzkumu jsem aplikovala kvalitativní metody výzkumu. K tomu posloužila analýza dokumentů a rozhovory. Druhou částí výzkumu bylo dotazníkové šetření. Budeme-li se detailněji věnovat výsledkům výzkumu, tak u dětských respondentů jednoznačně vedl kroužek dramatické výchovy, klavíru a elektrické kytary. U rodičů dětí bylo patrné velké procento zájmu u kroužků dramatické výchovy, klavíru a akustické kytary. U vedoucích zájmových útvarů se taktéž objevovaly kroužky dramatické výchovy a kytary.

V závěru jsem všechny materiály porovnála, vyhodnotila a na jejich základě sestavila návrh koncepce hudebně dramatického oddělení. Tato koncepce obsahuje charakteristiku oddělení, cíle, formy vzdělávání a podmínky vzdělávání v tomto oboru. Koncepce nadále obsahuje rozdělení oddělení na hudební obor a obor literárně – dramatický. Každý obor má dále specifikován svůj obsah, plány a cíle vzdělávání. Zabývám se zde nejen nabídkou zájmových činností pravidelných, ale také zájmovými činnostmi příležitostnými a prací s talentovanými žáky.

Doufám, že má bakalářská práce poslouží DDM Mozaika pro začlenění nového hudebně dramatického oddělení do své nabídky.

10. POUŽITÁ LITERATURA

1. BLÁHOVÁ, K., 1996. *Uvedení do systému školní dramatiky*. 1. vyd. Praha: Artama. ISBN 80-7068-070-9.
2. ČAPEK, R., 2010. *Třídní klima a školní klima*. 1. vyd. Praha: Grada. ISBN 8024727420
3. HÁJEK, B., HOFBAUER, B., PÁVKOVÁ, J., 2011. *Pedagogické ovlivňování volného času*. 2. vyd. Praha: Portál. ISBN: 9788026200307.
4. HENDL, J., 2005. *Kvalitativní výzkum – základní metody a aplikace*. 1. vyd. Praha: Portál. ISBN 80-7367-040-2.
5. HOFBAUER, B., 2004. *Děti, mládež a volný čas*. 1. vyd. Praha: Portál. ISBN 80-7178-927-5.
6. CHRÁSKA, M., 2007. *Metody pedagogického výzkumu*. 1. vyd. Praha: Grada. ISBN 8024713691
7. KUTNOHORSKÁ, J., 2009. *Výzkum v ošetrovatelství*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-2713-4.
8. MAREŠ, J., PRŮCHA, J., WALTEROVÁ, E., 2001. *Pedagogický slovník*. 4. vyd. Praha: Portál. ISBN 80-7178-579-2.
9. MIOVSKÝ, M., 2006. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Praha: Grada. ISBN 8024713624.
10. PÁVKOVÁ, J. a kol., 2002. *Pedagogika volného času*. 3. vyd. Praha: Portál. ISBN 80-7178-711-6.
11. *Rámcový vzdělávací program pro základní umělecké vzdělávání*. 1. vydání. [online]. Praha: Výzkumný ústav pedagogický v Praze, 2010. 63 s. [cit. 2012-04-10]. Dostupné z WWW: http://www.vuppraha.cz/wpcontent/uploads/2009/12/PRM_RVPZUV_NAWEB.pdf. ISBN 978-80-87000-37-3.
12. *Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (se změnami k I. 9. 2010)*. [online]. Praha: Výzkumný ústav pedagogický v Praze, 2007. 126 s. [cit. 2012-04-10]. Dostupné z WWW: http://www.vuppraha.cz/wpcontent/uploads/2009/12/RVPZV_2007/07.pdf.
13. REICHL, J., 2009. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. 1. vyd. Praha: Grada. ISBN 8024730065.
14. RYDVALOVÁ, E., 2011. *Školní vzdělávací program DDM Mozaika*. Železný Brod: DDM Mozaika.

15. SMÉKAL, V., VÁŽANSKÝ, M., 1995. *Základy pedagogiky volného času*. 1. vyd. Brno: Paido. ISBN 80-901737-9-9.
16. Vyhláška č. 109/2011 Sb., kterou se mění vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání. In: *Sbírka zákonů České republiky* [online]. 2011, částka 41, s. 1081 [vid. 18. 3. 2012]. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://ftp.aspi.cz/opispdf/2011/041-2011.pdf>

11. PŘÍLOHY

Seznam příloh:

11.1. Příloha č. 1: Přepisy rozhovorů

11.1.1. Rozhovor s paní ředitelkou – Evou

11.1.2. Rozhovor vedoucím zájmového útvaru – Jitkou

11.1.3. Rozhovor s vedoucím zájmového útvaru – Kristýnou

11.1.4. Rozhovor s vedoucím zájmového útvaru – Michalem

11.2. Příloha č. 2: Dotazník pro děti

11.3. Příloha č. 3: Dotazník pro rodiče

11.1. Příloha č. 1: Přepisy rozhovorů

11.1.1. Rozhovor s paní ředitelkou – Evou

S paní ředitelkou se již nějakou dobu osobně známe, proto si vzájemně tykáme.

- **Souhlasíš s tím, že si rozhovor nahraji?**
 - *Jasně, bez problému.*
- **Díky. Prosím tě, potřebovala bych vědět jaký kroužek zde vedeš.**
 - *Tak já osobně mám samé cvičení, takže cvičení rodičů s dětma, cvičení dětí mladšího školního a předškolního věku a cvičení teda důchodkyň nebo jak to mám říct, kteří chodí dopoledne. Pak mám vodácký kroužek.*
- **Jak dlouho ty kroužky již vedeš?**
 - *Tak tady, tady je vedu čtyři roky, ale jinak to cvičení vedu třicet let.*
- **Jak samozřejmě víš, tak se snažím o vytvoření koncepce hudebně-dramatického oddělení a prostřednictvím těchto rozhovorů se snažím zjistit, zda je zájem o nějaké konkrétní aktivity. Napadá tě tedy nějaký kroužek, který by byl vhodný začlenit?**
 - *Určitě. Právě třeba to bubnování, rytmické nástroje, dramaťák, kytara super.*
- **Tak já moc děkuji. Chceš ještě něco doplnit?**
 - *Ani ne.*
- **Děkuji moc za rozhovor.**

11.1.2. Rozhovor s pedagogickým pracovníkem a vedoucím zájmového útvaru keramiky , volejbalu a paličkování – Jitkou

Tato vedoucí byla již několikrát svědkem rozborů mé bakalářské práce s paní ředitelkou, protože mají společný kabinet a tuší mé záměry bakalářské práce.

- **Pro potřeby bakalářské práce bych si měla náš rozhovor nahrát, nevadilo by vám to?**
 - *Ne jistě, že ne.*
- **Chtěla bych se zeptat, jaká kroužek v DDM vedete?**
 - *No tak já vedu keramiku – čtyři školky v pondělí, v úterý, ve středu ve čtvrtek. Vždy přibližně kolem 16 dětí, podle toho která ta školka. To mám dvacet hodin vlastně v tom celém roce. Pak když je hezky tak už nedochází, chodí ven. Takže to je dvacet setkání s každou tou školkou. Pak mám volejbal a volejbalovou přípravku. Tu máme v úterý. Na tu volejbalovou přípravku teďka nám chodí asi 15 dětí, jsou to ve věku od první do té šesté třídy. Pak tam se to lomí, protože třeba v té páté třídě už nám chodí do normálního volejbalu, záleží na tom jak jsou šikovní. No a potom je tedy volejbal a ty už hrajou soutěž. Někteří ty děti z té přípravy taky už začínají hrát soutěž těch trojek, tak to zkouší. Pak mám paličkování.*
- **Jak dlouho tyto kroužky vedete?**
 - *Co jsem tady. Keramiku měla předtím paní Lucka a já jí vedu (delší dobu ticho), myslím asi 8 až 10 roků. Ostatní asi taky 10.*
- **Jistě víte, že se snažím o vytvoření koncepce hudebně-dramatického oddělení a prostřednictvím těchto rozhovorů se snažím zjistit, zda je zájem o nějaké konkrétní aktivity. Napadá vás tedy nějaký kroužek, který by byl vhodný začlenit?**
 - *Nějaký přírodovědný. Pak taky třeba dramaťák. Mě tyhle kroužky vůbec nenapadají, protože k nim nemám až takový vztah, ale určitě jsou dobrý.*
- **Chtěla by jste ještě něco doplnit?**
 - *Nevím, asi že jsem tu celkem spokojená.*
- **To jsem ráda. Já vám mockrát děkuji za váš čas a za rozhovor.**

11.1.3. Rozhovor s vedoucím zájmového útvaru angličtiny pro nejmenší– Kristýnou

- **Nebude vám vadit, když si rozhovor nahraji? Nahrávka poslouží jen pro mé účely zpracování bakalářské práce.**
 - *Určitě nevadí.*
- **Děkuji. Chtěla bych se zeptat, jaká kroužek v DDM vedete?**
 - *Angličtinu pro předškolní děti.*
- **Jak dlouho zde tento kroužek vedete?**
 - *Je to od září, takže vlastně první pololetí.*
- **Já se v mé bakalářské práci snažím o vytvoření koncepce hudebně-dramatického oddělení a prostřednictvím těchto rozhovorů se snažím zjistit, zda je zájem o nějaké konkrétní aktivity, které by se v něm měly objevit. Napadá vás tedy nějaký kroužek, který by byl vhodný do hudebně-dramatického oddělení začlenit?**
 - *Třeba flétna. Ta tady není. Zpívání by bylo fajn, ale to mají děti většinou u pana Hlubučka v ZUŠ. Pak by mohl být klavír, ale nevím zda tu je.*
- **Ode mě je to všechno. Moc vám děkuji. Chcete ještě něco doplnit?**
 - *Jsem moc ráda, že jsem vám mohla pomoc. Přeji hodně úspěchu.*

11.1.4. Rozhovor s vedoucím zájmového útvaru automodelářů – Michalem

S vedoucím se také již několik let známe, proto si tykáme.

- **Nebude ti vadit, když si rozhovor nahraji?**
 - *Ne, v pohodě.*
- **Jaký kroužek v DDM vedeš?**
 - *Automodeláře.*
- **Super. ☺ Jak dlouho automodeláře vedeš?**
 - *Tři roky? Počkej. Možná už vlastně čtyři roky.*
- **V mé bakalářské práci se snažím o vytvoření koncepce hudebně-dramatického oddělení a prostřednictvím těchto rozhovorů se snažím zjistit, zda je zájem o nějaké konkrétní aktivity. Napadá tě tedy nějaký kroužek, který by byl vhodný aby v DDM fungoval? Jako příklad ti můžu uvést třeba kytaru, divadlo apod.**
 - *Co tady není jo? Bubínky by byly super. Ted' v Lomnici jsem je viděl a to by bylo dobrý. Nebo taky dramataček, to děti baví.*
- **To je ode mě v podstatě všechno. Chceš ještě něco doplnit?**
 - *Tak to bylo teda dlouhý. ☺ Ne nechci.*
- **Já ti děkuji za pomoc a poskytnutí rozhovoru.**

11.2. Příloha č. 2: Dotazník pro děti

Ahoj, chtěla bych vás poprosit, zdali byste mi prosím mohli vyplnit tento dotazník, který potřebuji do školy. Vyplňování vám zabere cca 5 minut. Dotazník budu číst pouze já, i přesto nepište své jméno.

Předem mnohokrát děkuji.

Hanka Jelínková

1. Dotazník vyplňuje: (zakroužkuj)

- a) holka
- b) kluk

2. Tvůj věk:

.....

3. Jak dlouho navštěvuješ DDM Mozaika? (zakroužkuj)

- a) Méně než 6 měsíců
- b) Déle než rok
- c) Déle než 3 roky
- d) Déle než 5 let

4. Jaký kroužek (kroužky) v DDM Mozaika navštěvuješ? (doplň)

Jaký kroužek

.....

.....

.....

5. Jak jsi se o kroužku dozvěděl(a)? (zakroužkuj)

- a) z letáčku
- b) z internetu
- c) od kamaráda, který DDM Mozaika navštěvuje

d) přihlásili mě rodiče

e) jinak :

.....
.....

6. Jaké znáš další kroužky v DDM Mozaika? (doplň)

.....
.....
.....
.....
.....

7. Navštěvoval(a) by si některý z níže uvedených kroužků: (zakroužkuj nebo doplň). Můžeš zakroužkovat více možností.

- a) dramatická výchova
- b) návštěva kin, divadelních představení, galerií, muzeí, apod.
- c) psaní básniček, povídek a jejich přednes
- d) filmový klub
- e) hra na klavír
- f) hra na flétnu
- g) hra na kytaru
- h) hra na elektrickou kytaru
- i) hra na africké bubínky
- j) další

.....
.....
.....

8. Chcete něco doplnit??

.....
.....

.....
.....
Děkuji vám mnohokrát za váš čas a ochotu pomoci.

Hana Jelínková

11.3. Příloha č. 3: Dotazník pro rodiče

Dobrý den, jsem studentkou pedagogické fakulty na TUL a zpracovávám bakalářskou práci, která se zabývá nabídkou zájmových činností v oblasti esteticko-výchovné v DDM Mozaika v Železném Brodě. Prostřednictvím tohoto dotazníku bych chtěla zjistit, zda je nabídka těchto činností dostatečná nebo klientům nějaké činnosti schází. Dotazník vám zabere max. 5 min. a je anonymní – proto nevyplňujte jméno.

Předem mnohokrát děkuji.

Hana Jelínková

1. Znáte současnou nabídku kroužků v DDM Mozaika?? (zakroužkujte)

- a) ANO
- b) NE

2. Jak jste se dozvěděli o stávající nabídce kroužků??? (zakroužkujte nebo doplňte)

- a) z letáčku
- b) z internetu
- c) od známého, který má s DDM Mozaika zkušenosti
- d) jinak :

.....
.....

3. Přihlásili by jste své dítě na některý z níže uvedených kroužků?

(lze zakroužkovat více možností i doplnit)

- a) dramatická výchova
- b) návštěva kin, divadelních představení, galerií, muzeí, apod.
- c) psaní básniček, povídek a jejich přednes
- f) hra na klavír
- g) hra na flétnu
- h) hra na kytaru
- i) hra na elektrickou kytaru
- j) hra na africké bubínky

k) další

.....

.....

.....

4. Chcete něco doplnit??

.....

.....

.....

.....

Děkuji

Hana Jelínková